NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POTRESU NA OBMOČJU OBČINE ŠMARJEŠKE TOPLICE

(Verzija 2.0)

	ORGAN IN ODGOVORNA OSEBA	DATUM	PODPIS
IZDELALA/SKRBNICA	Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine; **Claudia Beg**	22.4.2026	
PREGLEDAL	Poveljnik štaba civilne zaščite Občine Šmarješke Toplice, **Franc Anderlič**	4. 5. 2026	
SPREJEL	Župan Občine Šmarješke Toplice, **mag. Marjan Hribar**	4. 5. 2026	

Številka: 8426-0001/2026-2 (502)

OBČINA ŠMARJEŠKE TOPLICE 2 ŽUPAN

Kazalo

1 POTRES 5

1.1 Uvod 5

1.2 Potresna nevarnost v občini Šmarješke Toplice 5

1.2.1 Splošno o potresih 5

1.2.2 Karta potresne intenzitete 5

1.2.3 Karta projektnega pospeška tal 6

1.3 Potresno območje 7

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče 7

1.5 Ukrepi za zmanjšanje posledic potresa 8

2 OBSEG NAČRTOVANJA 10

2.1 Temeljne ravni načrtovanja 10

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči 12

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI 13

3.1 Temeljne podmene načrta 13

3.2 Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči 14

3.2.1 Koncept odziva ob pojavu potresa 14

3.3 Uporaba načrta 16

4 SILE, SREDSTVA ZA ZAŠČITO REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA 17

4.1 Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti 17

4.1.1 Občinski organi ter župan Občine Šmarješke Toplice 17

4.1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč 17

4.2 Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta 18

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta 18

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE 20

5.1 Opazovanje potresne dejavnosti 20

5.2 Obveščanje o potresu 21

5.2.1 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju 21

5.2.2 Obveščanje splošne javnosti 22

5.2.3 Alarmiranje 22

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ 23

6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb 23

6.2 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč 23

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih 24

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE 26

7.1 Organi in njihove naloge 26

7.2 Operativno vodenje 27

7.3 Organiziranost zvez 27

8 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI 29

8.1 Zaščitni ukrepi 29

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi 29

8.1.2 Evakuacija 33

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev 34
8.1.4 Radiološka, kemijska in biološka zaščita 36
8.1.5 Zaščita kulturne dediščine 37
8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči 38
8.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč 38
8.2.2 Identifikacija mrtvih 39
8.2.3 Psihološka pomoč 40
8.2.4 Prva veterinarska pomoč (PVP) 41
8.2.5 Reševanje iz ruševin 43
8.2.6 Gašenje in reševanje ob požarih 46
8.2.7 Iskanje pogrešanih oseb 47
8.2.8 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje 47
9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA 49
10 OCENJEVANJE ŠKODE 51
11 RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC 52
11.1 Pomen pojmov 52
11.2 Razlaga okrajšav in kratic 53
12 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV 54
12.1 Seznam prilog 54
12.2 Seznam dodatkov 54

Kazalo slik

Slika 1: Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (ARSO, 2011). 6
Slika 2: Potresna nevarnost Slovenije – projektni pospešek tal (2021). 7
Slika 3: Povezave dejavnosti za zmanjševanje posledic potresa. 9
Slika 4: Potresna ogroženost slovenskih občin (1-majhna, 2- srednja, 3- velika, 4- zelo velika 1, 5- zelo velika 2). 10
Slika 5: Koncept odziva ob potresu. 15
Slika 6: Karta lokacij državnega omrežja potresnih opazovalnic (Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo, 2010). 20
Slika 7: Shema obveščanja v primeru potresa. 21
Slika 8: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Šmarješke Toplice 24
Slika 9: Repetitorske postaje s kanali sistema ZA-RE. 28
Slika 10: Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob močnem oziroma rušilnem potresu ter primarna odgovornost 29
Slika 11: Diagram poteka dejavnosti "prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi" 30
Slika 12: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu. 32
Slika 13: Diagram poteka aktivnosti "evakuacija". 33
Slika 14: Diagram poteka aktivnosti: "sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev. 35
Slika 15: Diagram poteka aktivnosti "radiološka, kemična in biološka zaščita". 36
Slika 16: Diagram poteka aktivnosti "zaščita kulturne dediščine". 37
Slika 17: Diagram poteka aktivnosti "prva pomoč in prva medicinska pomoč. 38
Slika 18: Diagram poteka aktivnosti »identifikacija mrtvih«. 39
Slika 19: Diagram poteka aktivnosti "prva veterinarska pomoč". 41
Slika 20: Diagram poteka aktivnosti »reševanje iz ruševin«. 43
Slika 21: Diagram poteka aktivnosti "gašenje in reševanje ob požarih". 46
Slika 22: Osebna in vzajemna zaščita. 49

Kazalo tabel

Tabela 1: Obveznosti nosilcev načrtovanja 10
Tabela 2: Kriteriji za uvrstitev občine v razred ogroženosti ob potresu. 11
Tabela 3: Razvrstitev Občine Šmarješke Toplice v razred ogroženosti ob potresu in število prebivalcev občine, ki živijo na območjih posamezne potresne intenzitete. 11
Tabela 4: Kratka oblika evropske potresne lestvice predstavlja zelo poenostavljen in posplošen pregled lestvice. Uporabljamo jo za izobraževalne namene. Opomba: kratka oblika lestvice ne zadostuje za natančno opredelitev intenzitet (vir: Gruenthal, ur., 1998). 14
Tabela 5: Seznam repetitorjev na področju dolenjske regije. 28
Tabela 6: Opredelitev uporabnosti poškodovanih objektov. 31
Tabela 7: Ocenjeno število sil za ZRP za namestitev ogroženih prebivalcev 34
Tabela 8: Predvidena stopnja poškodovanosti za pomembnejše objekte v Občini Šmarješke Toplice 44

1 POTRES

1.1 Uvod

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu na območju Občine Šmarješke Toplice, verzija 2.0. (v nadaljnjem besedilu: občinski načrt), je izdelala Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine (SOU ODBK), na osnovi sprejetega temeljnega (državnega) načrta, verzija 3.2, št. 8420-1/2014/9 z dne 20. 2. 2014, ažuriran julija 2024 in regijskega načrta, verzija 2.1, št. 8421-4/2021-120-DGZR z dne 10. 12. 2024.

Občinski načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 –UPB-1, 97/10 in 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur. l. RS, št. 78/2025), in temelji na Oceni ogroženosti ob pojavu potresa na območju Občine Šmarješke Toplice, št. 8426-0001/2026-1 z dne 28. 1. 2026 verzija ocene: 1.0.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu v Občini Šmarješke Toplice, je izdelan v skladu z Državnim in Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob potresu, ter je usklajen z Izpostavo URSZR Novo mesto.

Potres je v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami naravna nesreča (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25), ki ga ne moremo vnaprej napovedati, niti ni mogoče oceniti njegovega obsega, moči in škode, ki jo bo povzročil. Predvidimo lahko le območja, kjer se lahko pojavi, zato predstavlja občinski načrt zamisel izvajanja zaščite in reševanja ob potresu ob upoštevanju razpoložljivih sil in sredstev.

Potres je opredeljen kot seizmično delovanje tal in nastane ob nenadni sprostitvi nakopičene tektonske napetosti v zemljeni skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča.

1.2 Potresna nevarnost v Občini Šmarješke Toplice

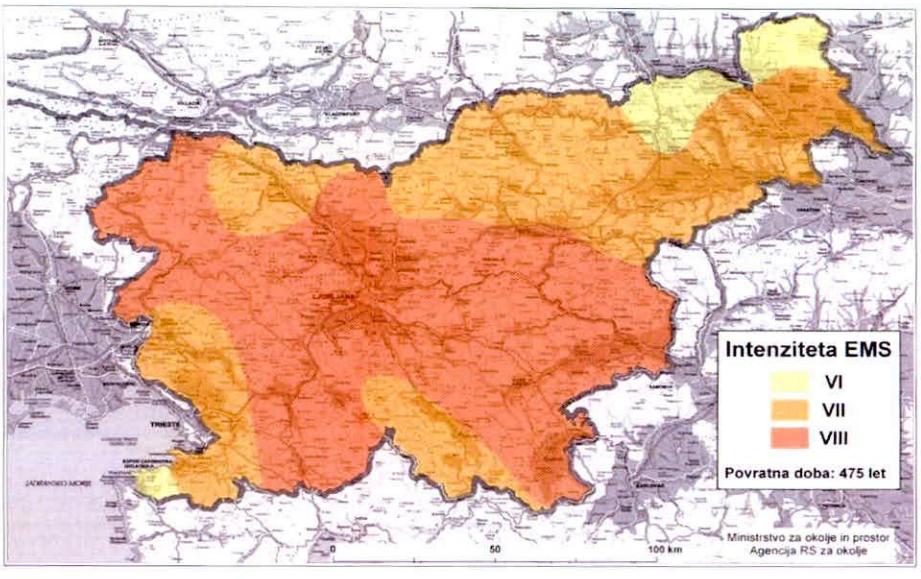
1.2.1 Splošno o potresih

Potres je naravni pojav, ko v Zemljini notranjosti pride do nenadne sprostitve nakopičenih elastičnih napetosti, pri čemer se sproščena energija razširja v obliki seizmičnega valovanja. Ko potresno valovanje doseže površje z zadostno energijo, da povzroči neželene posledice na ljudi, objekte ali naravo, govorimo o potresu kot o naravni nesreči.

Potres je eden izmed pojavov v naravi, ki ga ne moremo nadzorovati, lahko pa ga zelo dobro merimo. V primerjavi z drugimi naravnimi nesrečami, ki so povezane z meteorološkimi procesi in jih lahko v blažji ali hujši obliki pričakujemo (poplave, suša, vetrovi), ima potres zaradi nenadnosti pojava in drugačnih posledic veliko hujši vpliv na vsakdanje življenje. Navadno je število žrtev večje, saj ni očitnih znakov, ki bi ljudem vnaprej napovedali potres in jim omogočili umik na varno. Večja je tudi škoda, saj je zaradi obsega porušenih objektov proces obnove po potresu poškodovanega območja dražji, vzpostavitev normalnih razmer v gospodarstvu pa traja dlje kot pri drugih naravnih nesrečah.

1.2.2 Karta potresne intenzitete

Slovenija je država s srednjo potresno nevarnostjo. Čeprav magnitude potresov pri nas ne dosegajo zelo velikih vrednosti, so zaradi razmeroma plitvih žarišč, učinki lahko zelo veliki. Potresna žarišča nastajajo na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Pas večje potresne nevarnosti poteka po osrednjem delu Slovenije od severozahoda proti jugovzhodu.

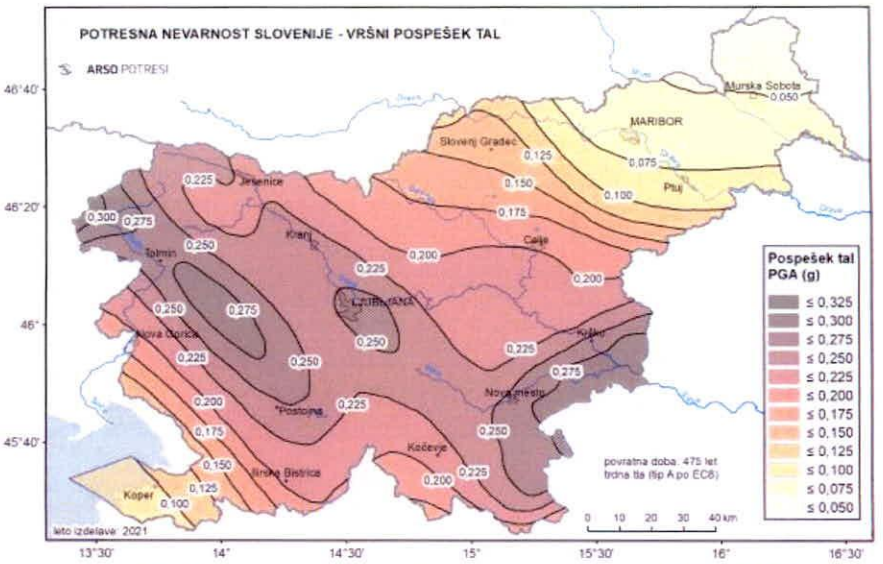
Slika 1: Karta potresne intenzitete s povratno dobo 475 let (ARSO, 2011).

PP-1002	Ocena ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice

1.2.3 Karta projektnega pospeška tal

Leta 2021 smo dobili novo karto projektnega pospeška, ki je izdelana po sodobnem postopku in temelji na novejših podatkih in spoznanjih seizmologije in geologije. Od izdelave karte potresne nevarnosti Slovenije (Lapajne in drugi, 2001, 2003) je minilo že 20 let in v tem času smo pridobili številne nove podatke, modele in relacije, posodobljene so metode ocenjevanja parametrov, razviti so novi računalniški programi. Karta projektnega pospeška tal za trdna tla za povratno dobo 475 let (Šket Motnikar in drugi, 2021) je uradna karta potresne nevarnosti Slovenije (slika 2). Izdelana je v skladu z zahtevami slovenskega (in evropskega) standarda EC8 (SIST EN 1998-1:2005) in Nacionalnega dodatka (SIST EN 1998-1:2005/oA101:2005). Podroben opis in navodila za uporabo karte so podana v Tolmaču (Šket Motnikar in drugi, 2021a).

Projektni pospešek tal je enak največjemu pospešku tal. To je največja absolutna vrednost zapisa pospeška na prostem površju. Vrednosti na karti veljajo za tla vrste A (trdna tla). Za druge vrste tal je treba pospešek pomnožiti z ustreznim koeficientom tal. Vrednosti koeficienta za različne vrste tal so določene v EC8. Referenčni povratni dobi 475 let ustreza faktor pomembnosti 1, ki označuje običajne stanovanjske stavbe. Za pomembne stavbe (šole, vrtci, bolnišnice, ...) je projektni pospešek enak zmnožku referenčnega pospeška tal in faktorja pomembnosti. To pomeni, da je za pomembnejše stavbe posredno upoštevana večja povratna doba.

Slika 2: Potresna nevarnost Slovenije – projektni pospešek tal (2021).

Vrednosti projektnega pospeška tal so razvrščene v razrede in zaokrožene navzgor. Območja enake potresne nevarnosti so na karti označena z isto barvo. Kraje na mejah območij je treba uvrstiti v območja z večjo vrednostjo projektnega pospeška tal.

Vrednosti pospeškov so izračunane po metodologiji verjetnostnega ocenjevanja potresne nevarnosti. Vrednost projektnega pospeška za Občino Šmarješke Toplice se giblje okoli **0.275g**.

1.3 Potresno območje

Občina Šmarješke Toplice se nahaja na območju intenzitete VIII EMS. Na območju živi približno 3.573 ljudi. Ob potresu bi bili ogroženi prebivalci, živali, premoženje, infrastruktura in kulturna dediščina.

Točenega obsega posledic potresa intenzitete VIII EMS (ali več) na komunalni, prometni in drugi infrastrukturi ni mogoče predvideti, spletna aplikacija POTROG (dostopna na http://potrog2.vokas.si/) pa nam omogoča izračun okvirnih posledic, ki bi jih potres omenjene stopnje prinesel. Ob potresu intenzitete VIII EMS bi lahko prišlo do lomljenja cevi vodovodnega sistema, kar lahko povzroči poplavljenost določenih mestnih ulic, prav tako bi lahko prišlo tudi do lomov in drugih poškodb komunalne infrastrukture. Prišlo bi do motenj in prekinitev oskrbe z električno energijo ter do motenj v delovanju komunikacijskih sistemov.

Podatkov o tem, kakšne posledice bi ob potresu utrpele glavne, regionalne in lokalne ceste, objekti cestne infrastrukture (mostovi, nadvozi ipd.) ter morebitna ogroženost delov cest zaradi trganja zemljin in kamnin, ni.

1.4 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Potres pogosto spremljajo številne verižne nesreče, katerih škoda praviloma presega neposredno škodo potresa.

Potres lahko spremljajo predvsem verižne nesreče, kot so:

- požari in eksplozije,
- nesreče z nevarnimi snovmi (lom cevovoda, prevrnitev rezervoarjev, poškodbe lovilnih posod),
- jedrska ali radiološka nesreča,
- plazovi, podori in poplave,
- bolezni ljudi in živali,
- poplave (zajezitev vodotokov).

Ob verižni nesreči, ki je posledica potresa, poteka ukrepanje skladno z dokumenti zaščite in reševanja glede na nesrečo (poplave, nalezljive bolezni pri ljudeh, požari itn.). Več o morebitnem nastanku verižnih nesreč je zapisano v Oceni ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice.

1.5 Ukrepi za zmanjšanje posledic potresa

Močnejši in rušilni potresi lahko prizadenejo tako gosto naseljena, kakor tudi redkeje naseljena območja, zato je potrebno predvideti možne dogodke in se nanje pravočasno pripraviti.

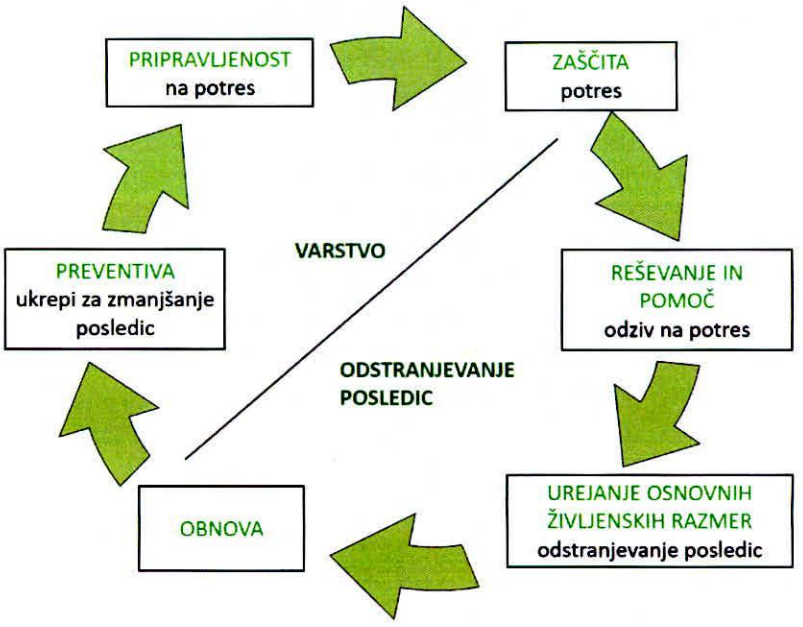
Najpomembnejši ukrepi za preprečevanje in zmanjšanje posledic potresa so:

- potresno odporna gradnja (predpisane zahteve za novogradnjo, sanacijo in utrditev objektov, postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter popotresno sanacijo),
- načrtovanje delovanja sistema ZRP (usposabljanje in opremljanje sil za ZRP ter izdelava in dopolnjevanje načrtov ZiR ob potresu),
- sistematično spremljanje in proučevanje potresne dejavnosti (državna mreža potresnih opazovalnic),
- priprava programov potresne sanacije ter utrjevanja stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov in drugih posebnih skupin prebivalcev ter drugih javnih dejavnosti,
- pregled stanja pomembnih infrastrukturnih sistemov (zlasti cest, železnic, mostov, podvozov, nadvozov, itn.) s ciljem ugotoviti potresno odpornost in ranljivost ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,
- pregled stanja pomembnih industrijskih objektov ter objektov, v katerih se skladiščijo, shranjujejo ali izdelujejo nevarne snovi ter objektov virov manjšega tveganja za okolje ter po potrebi zagotoviti povečanje potresne odpornosti teh objektov,
- ustrezna organizacija in delovanje zdravstvene in socialne službe v primeru potresa z močnimi poškodbami,
- izboljšati pripravljenosti na potres, kar se zagotavlja z izobraževanjem prebivalcev za boljši odziv pri potresu, z usposabljanjem organov vodenja v ZRP ter upravnih organov na lokalni in državni ravni ter s pripravo akcijskih načrtov za reševanje.

V primeru močnega potresa (VIII EMS ali več) lahko na območju Občine Šmarješke Toplice pričakujemo tudi večje količine ruševin, zato je v pristojnosti občine, da že predhodno zagotovi ustrezno količino potrebne mehanizacije in tovornih vozil za sanacijo omenjenih ruševinskih kupov.

Hujše poškodbe pričakujemo na objektih okrog mestnega jedra Šmarjete, manjše na OŠ Šmarjeta in enoti vrtca Šmarjeta ter na proizvodnih kapacitetah Plastoforma. V teh objektih se zadržuje največje število ljudi. Navedene organizacije, predvsem OŠ in vrtec morajo v svojem načrtu izdelati dokumente za evakuacijo.

Varstvo pred potresi v celoti obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti za ZRP ter odpravljanje posledic potresa in potresno obnovo. Za potrese namreč velja, da jih ne moremo napovedati ter preprečiti, lahko pa ublažimo njihove posledice.

Slika 3: Povezave dejavnosti za zmanjševanje posledic potresa.

PP-1002	Ocena ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice

2 OBSEG NAČRTOVANJA

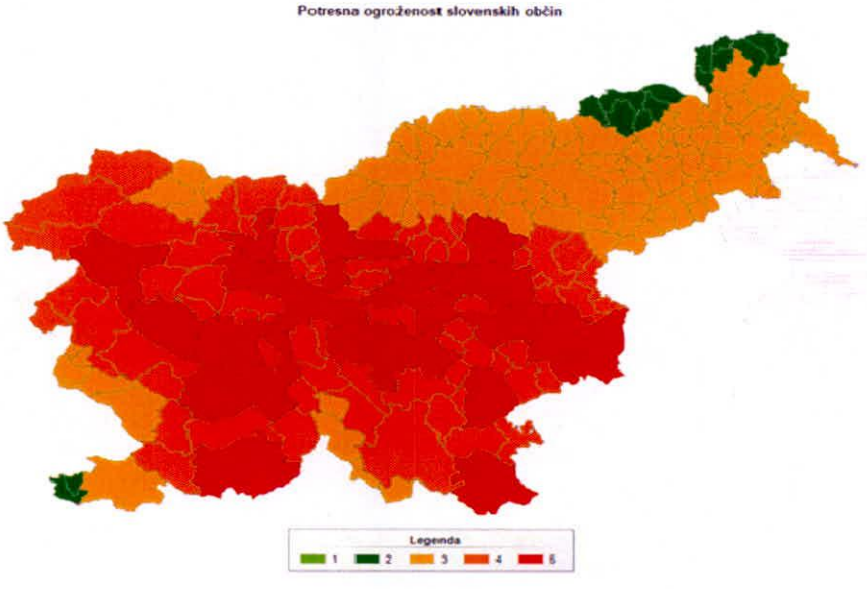
2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob potresu je državni načrt.

Obveznost izdelave načrta oziroma dela načrta zaščite in reševanja ob potresu za Občino Šmarješke Toplice izhaja iz Ocene ogroženosti Republike Slovenije zaradi potresov št. 842-9/2012-73-DGZR, verzija 3.0. z dne 07. 06. 2018 in Ocene ogroženosti Dolenjske zaradi potresov št. 8421-11/2019-1-DGZR, verzija 1.0 z dne 7. 3. 2019. Na podlagi ocene ogroženosti in razvrstitve Občine Šmarješke Toplice v **4. razred ogroženosti**, je občina dolžna izdelati celoten načrt zaščite in reševanja ob potresu.

Tabela 1: Obveznosti nosilcev načrtovanja.

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti nosilca načrtovanja	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Zelo majhna	***Treba je izdelati*** dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ***ni treba izdelati*** načrta zaščite in reševanja v celoti, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
2	Majhna	***Treba je izdelati*** dokumente, v katerih se določi zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP; ***ni treba izdelati*** načrta zaščite in reševanja v celoti, ***priporočljivo*** pa je pripraviti dokumente, v katerih se določi način obveščanja ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
3	Srednja	***Treba je izdelati*** **del načrta** zaščite in reševanja oziroma dokumente, v katerih se določita način obveščanja in zagotavljanje pomoči potresno prizadetim območjem v silah in sredstvih za ZRP ter se razdela izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ZRP.
4	Velika	**Treba je v celoti izdelati samostojen načrt** zaščite in reševanja ob potresu.
5	Zelo velika	**Treba je v celoti izdelati samostojen načrt** zaščite in reševanja ob potresu.

Slika 4: Potresna ogroženost slovenskih občin (1-majhna, 2- srednja, 3- velika, 4- zelo velika 1, 5- zelo velika 2).

Izvajalci, ki opravljajo vzgojno izobraževalno, socialnovarstveno dejavnost, dejavnost dolgotrajne oskrbe, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb in so na potresnem območju, na katerem je mogoč potres intenzitete VIII EMS ali višje stopnje, načrtujejo v skladu z občinskimi načrti in reševanja ter načrti dejavnosti potrebno izvedbo zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP. Seznam izvajalcev, ki morajo izdelati načrt ZiR, je opredeljen v prilogi (PP-1008).

Pristojni organi in službe občinske uprave po potrebi izdelajo načrte dejavnosti kot dodatek k občinskim načrtom zaščite in reševanja.

Tabela 2: Kriteriji za uvrstitev občine v razred ogroženosti ob potresu.

1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti
Vsi prebivalci občine na območju V po EMS ali manj	Vsi prebivalci občine na območju VI po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine na območju VII po EMS in nič prebivalcev na območju VIII po EMS	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar manj kot 9000) na območju VIII po EMS ali več	Vsi prebivalci ali del prebivalcev občine (vendar več kot 9000) na območju VIII po EMS ali več

Pri razvrščanju občine v razred ogroženosti ob potresu je bilo upoštevano zgolj število prebivalcev na potresnem območju, kar je razvidno iz zgornje tabele.

Tabela 3: Razvrstitev Občine Šmarješke Toplice v razred ogroženosti ob potresu in število prebivalcev občine, ki živijo na območjih posamezne potresne intenzitete.

REGIJA	OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽENOSTI
		Območje VI po EMS	Območje VII po EMS	Območje VIII po EMS	SKUPNO število prebivalcev	OBČINE
DOLENJSKA	Šmarješke Toplice			3.008	3.008	4

Območje Občine Šmarješke Toplice v celoti sodi v 4. razred ogroženosti, saj vsi prebivalci živijo znotraj vplivnega območja intenzitete VIII EMS, število prebivalcev pa ne presega 9.000.

PP-1002	Ocena ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice
PP-1000	Evidenčni list vzdrževanja načrta
D-1(4)	Načrt dejavnosti Občine Šmarješke Toplice ob naravnih in drugih nesrečah

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob potresu se organizirajo v skladu s temi načeli:

- vsakdo ima pravico do zaščite, reševanja in pomoči, če je zaradi nesreče ogroženo njegovo življenje, zdravje ali premoženje;
- ob nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi;
- ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih;
- občina pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v skladu s svojimi pristojnostmi prednostno organizira izvajanje preventivnih ukrepov. Pri vseh oblikah načrtovanega varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami morajo imeti prednost preventivni ukrepi;
- občina v skladu z načelom postopnosti na področju zaščite in reševanja najprej aktivira lastne sile in sredstva. V primeru nezadostnih sil in sredstev za pomoč zaprosi regijo;
- vse dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč so človekoljubne narave;
- da bi preprečili ali vsaj ublažili posledice naravnih in drugih nesreč, je treba ukrepati hitro in učinkovito. Zato morajo biti sile za zaščito, reševanje in pomoč organizirane, opremljene in usposobljene tako, da se na nesrečo lahko odzovejo v najkrajšem možnem času;
- podatki o nevarnostih ter o dejavnostih državnih organov, občin in drugih izvajalcev nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so javni. Regija in občina morata zagotoviti, da je prebivalstvo na območju, ki bi ga lahko prizadela naravna ali druga nesreča, obveščeno o nevarnostih.

Z namenom izboljšanja pripravljenosti za potrese je bil izveden razvojno - raziskovalni projekt **POTROG**, ki je namenjen tako splošni kot strokovni javnosti. V sklopu projekta POTROG je nastalo več spletnih aplikacij, ki so dostopne na spletni strani: https://potrog2.vokas.si/. S pomočjo aplikacije »Oceni svojo stavbo« se lahko grobo oceni poškodovanost poljubne stanovanjske, poslovne ali poslovno-stanovanjske stavbe ob potresu. Aplikacija »Ocena posledic potresa« pa je namenjena predvsem načrtovalcem ZiR ter štabom CZ. S pomočjo te aplikacije lahko uporabnik v primeru potresa na podlagi informacije o lokaciji in intenziteti, izdela prve ocene o obsegu potresa. Tako lahko določi katere občine so bile najbolj prizadete, poškodovanost stavb in število ogroženih ljudi v njih.

3 ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1 Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob potresu so:

- občinski načrt zaščite in reševanja se izdela za potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje na območju občine ali v bližnji okolici;
- varstvo pred potresom zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti državljani in drugi prebivalci kot posamezniki, prebivalci prostovoljno organizirani v društva in druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z ZRP, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za ZRP, ter občine in državni organi;
- varnost prebivalcev ob potresu ni odvisna samo od potresne ranljivosti zgradb, v katerih prebivajo, temveč tudi od potresne ranljivosti drugih zgradb. Prebivalci namreč veliko časa preživijo v vrtcih, šolah, na delovnih mestih, v domovih za ostarele, bolnišnicah. Skladno z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19) morajo načrte zaščite in reševanja izdelati tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno-izobraževalno, socialno, zdravstveno ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb, če so na potresno ogroženem območju in načrtujejo izvedbo potrebnih zaščitnih ukrepov ter nalog ZRP skladno z občinskimi načrti zaščite in reševanja ter načrti dejavnosti;
- življenja ljudi so po potresu ogrožena zaradi poškodb objektov in naprav namenjenih proizvodnji, predelavi, uporabi, prevozu, pretovarjanju, skladiščenju in odstranjevanju nevarnih snovi (strupene, vnetljive, eksplozivne, oksidacijske), zaradi pojava radioaktivnih snovi v okolju (kontaminacija okolja), poškodb ali porušitve visokih pregrad na vodnih zbiralnikih, porušitve mostov in druge prometne infrastrukture ter poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah ipd. V občinskem načrtu zaščite in reševanja so določene organizacije, katerih dejavnost lahko pomeni nevarnost za nastanek nesreče in morajo pri izdelavi načrtov zaščite in reševanja upoštevati mogoče verižne nesreče;
- prebivalci na potresno ogroženem območju morajo biti pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovanih nevarnostih potresa, o ravnanju ob njem, o izvajanju osebne in vzajemne pomoči, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o posledicah potresa;
- če lokalni viri na prizadetem območju ne zadoščajo za učinkovito ZRP, Občina Šmarješke Toplice, skladno z načelom postopnosti, zaprosi za pomoč najprej sosednje občine, šele nato tudi regijo oziroma državo.

D-1(4)	Načrt dejavnosti Občine Šmarješke Toplice ob naravnih in drugih nesrečah

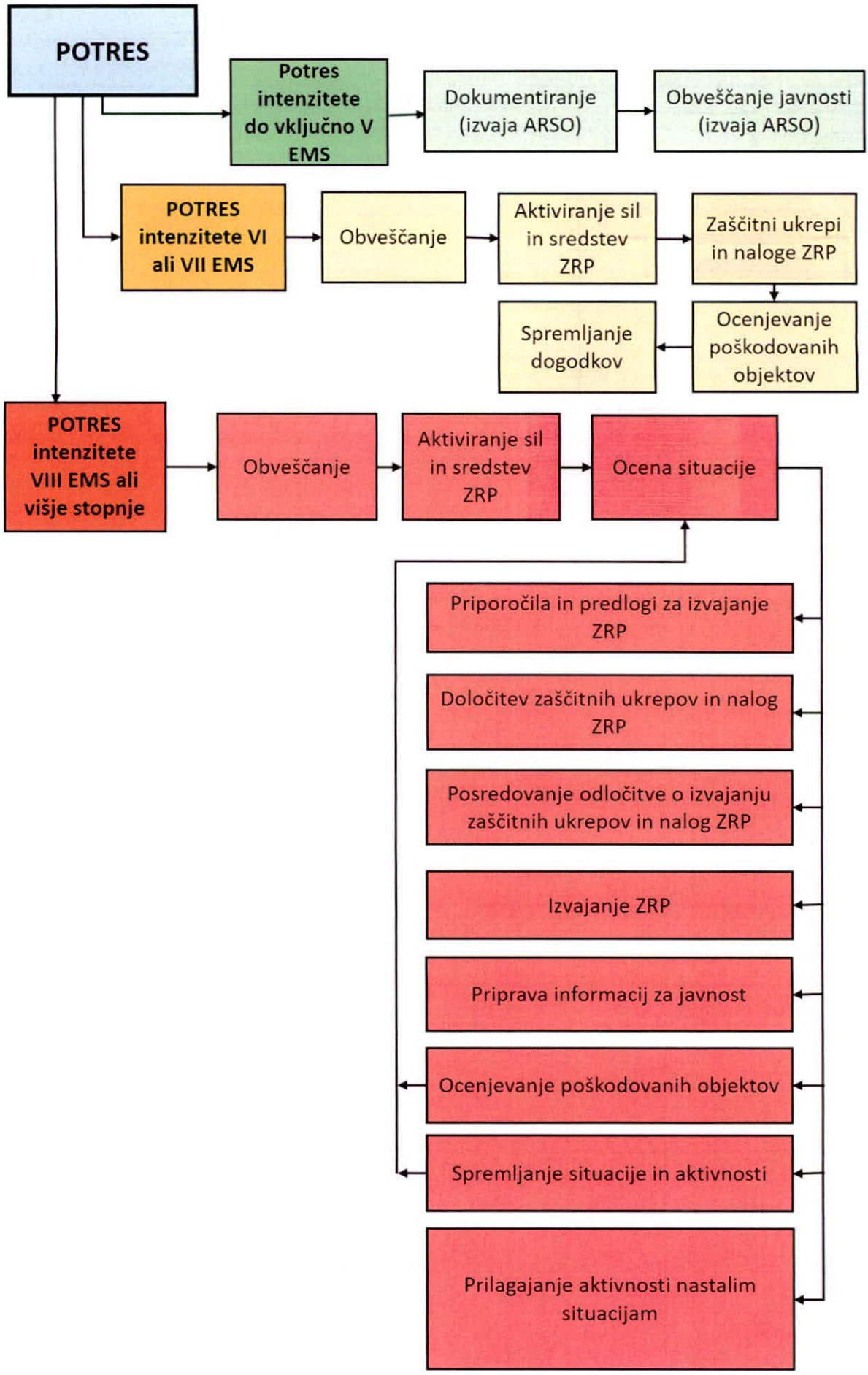
3.2 Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

3.2.1 Koncept odziva ob pojavu potresa

Koncept odziva ob potresu temelji na posledicah, ki jih povzroči potres na ljudeh, naravi in objektih.

Tabela 4: Kratka oblika evropske potresne lestvice predstavlja zelo poenostavljen in posplošen pregled lestvice. Uporabljamo jo za izobraževalne namene. Opomba: kratka oblika lestvice ne zadostuje za natančno opredelitev intenzitet (vir: Gruenthal, ur., 1998).

EMS-98 intenziteta	Naziv	Značilni učinki (povzeto)
I	Nezaznaven	Ljudje ga ne zaznajo.
II	Komaj zaznaven	V hišah ga čutijo redki posamezniki v mirovanju.
III	Šibek	V zaprtih prostorih ga čutijo posamezniki. Mirujoči čutijo zibanje ali rahlo tresenje.
IV	Zmeren	V zaprtih prostorih ga čutijo mnogi, na prostem pa redki posamezniki. Posamezniki se zbudijo. Okna in vrata zaropotajo, posode zažvenketajo.
V	Močan	V zaprtih prostorih ga čuti večina, na prostem pa posamezniki. Mnogi se zbudijo. Posamezniki se prestrašijo. Ljudje čutijo tresenje celotne stavbe. Viseči predmeti vidno zanihajo. Majhni predmeti se premaknejo. Vrata in okna loputajo.
VI	Z manjšimi poškodbami	Mnogi ljudje se prestrašijo in zbežijo na prosto. Nekateri predmeti padejo na tla. Mnoge stavbe utrpijo manjše nekonstrukcijske poškodbe (lasaste razpoke, odpadanje manjših kosov ometa).
VII	Z zmernimi poškodbami	Večina ljudi se prestraši in zbeži na prosto. Stabilno pohištvo se premakne iz svoje lege in številni predmeti padejo s polic. Mnoge dobro grajene navadne stavbe so zmerno poškodovane: majhne razpoke v stenah, odpadanje ometa, odpadanje delov dimnikov; na starejših stavbah se lahko pojavijo velike razpoke v stenah in se porušijo predelne stene.
VIII	Z močnimi poškodbami	Mnogi ljudje s težavo lovijo ravnotežje. Pojavijo se velike razpoke na stenah mnogih stavb. Pri posameznih dobro grajenih navadnih stavbah se porušijo stene, slabo grajene stavbe se lahko porušijo.
IX	Rušilen	Splošna panika. Mnogi slabo grajeni objekti se porušijo. Tudi dobro grajene navadne stavbe so zelo močno poškodovane: porušitve sten in delne porušitve stavb.
X	Zelo rušilen	Mnogo navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši.
XI	Uničujoč	Večina navadnih dobro zgrajenih stavb se poruši, uničene so celo nekatere stavbe z dobro potresno odporno konstrukcijo.
XII	Popolnoma uničujoč	Skoraj vse stavbe so uničene.
Barvna legenda:		
zelena	ni učinkov	
rumena	intenziteta se določa na podlagi učinkov na ljudi in predmete	
rdeča	intenziteta se določa na podlagi učinkov na stavbe (poškodbe), ljudi in predmete	

Slika 5: Koncept odziva ob potresu.

3.3 Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu se aktivira, ko pride do potresa intenzitete VI EMS ali višje stopnje na območju Občine Šmarješke Toplice oziroma, ko katera od sosednjih občin ob potresu zaprosi za pomoč oziroma razmere na terenu zahtevajo aktiviranje načrta.

Na podlagi ocene nesreče in posledic poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice odloči ali se bo načrt izvajal in upošteval delno ali v celoti. Odločitev o aktiviranju občinskega načrta s sklepom sprejme poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice.

Sklep o preklicu izvajanja posameznih zaščitnih ukrepov in nalog sprejme pristojni poveljnik CZ ali vodja intervencije, ki je ukrepe sprejel.

SD-19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
SD-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4 SILE, SREDSTVA ZA ZAŠČITO REŠEVANJE IN POMOČ TER VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Organi in organizacije, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

4.1.1 Občinski organi ter župan Občine Šmarješke Toplice

- župan,
- OU Občine Šmarješke Toplice,
- SOU ODBK,
- nosilci javnih služb pri Občinski upravi Občine Šmarješke Toplice.

4.1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč

4.1.2.1 Enote, službe in organi CZ v Občini Šmarješke Toplice

- poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice,
- namestnik poveljnika CZ Občine Šmarješke Toplice,
- štab CZ Občine Šmarješke Toplice,
- služba za podporo,
- ekipa prve pomoči,
- ekipa za iskanje zasutih v ruševinah (zagotovljena pogodbeno z gradbenimi podjetji, samostojnimi podjetniki itd.),
- komisija za ocenjevanje škode.

SP-3	Pregled dolžnostnih sil za ZIR v Občini Šmarješke Toplice
PP-1004	Komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah v občini Šmarješke Toplice sklep župana

4.1.2.2 Gasilske enote

V Občini Šmarješke Toplice delujejo štiri prostovoljna gasilska društva in sicer PGD Bela Cerkev, PGD Orešje, PGD Šmarjeta in PGD Zbure.

SP-11	Podatki o gasilskih enotah

4.1.2.3 Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij

- prostovoljna gasilska društva v občini (4 društva),
- Krajevna organizacija RK Šmarjeta,
- OZRK Novo mesto,
- Karitas.

SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

4.1.2.4 Javne službe za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Šmarješke Toplice

- GRC Novo mesto,
- Zdravstveni dom Šmarjeta,
- Javno podjetje Komunala Novo mesto,
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, NLZOH, enota Novo mesto,
- Elektro Ljubljana, PE Novo mesto,

- Center za socialno delo Novo mesto,
- Policijska postaja Šentjernej,
- Javni zavod RS za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Novo mesto.

SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
SP-29	Pregled veterinarskih organizacij in zavetišč
SP-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost občinskih enot skrbi Občina Šmarješke Toplice v skladu z določili Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 78/2025) ter pogodbah o sofinanciranju pripravljenosti sil za ZRP. Kadrovska in materialna opremljenost je podrobno urejena s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Uradni list RS, št. 104/08 in 78/25) in dokumentom Kadrovska in materialna formacija enot, služb in organov Civilne zaščite Občine Šmarješke Toplice.

4.2 Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči v primeru potresa se uporabijo obstoječa sredstva, ki se jih zagotavlja na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe enot in služb CZ ter drugih sil za zaščito in reševanje odloča poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice oziroma njegov namestnik.

Materialno - tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno in reševalno opremo ter orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, oprema, vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci) in
- materialna sredstva iz občinskih rezerv.

Občina Šmarješke Toplice zagotovi zatočišče in nujno oskrbo občanom, ki so zaradi naravne nesreče ostali brez doma ter sredstev za preživljanje. Za čas trajanje začasne nastanitve se občanom zagotovi osnovne pogoje za življenje, zlasti pa oskrbo z vodo, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami.

V primeru evakuacije si začasno nastanitev praviloma uredijo občani sami. Občina zagotovi začasno nastanitev:

- ✓ občanom, ki so bili evakuirani, ker ni bilo mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti (ogroženi) in
- ✓ občanom, ki so zaradi naravne nesreče ostali brez doma ter sredstev za preživljanje in si sami ne morejo urediti začasne nastanitve.

PP-1001	Kadrovska in materialna formacija enot, služb in organov Civilne zaščite Občine Šmarješke Toplice

4.3 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč),
- stroške dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme,
- stroške dodatnega usposabljanja enot in služb in

- materialne stroške (prevozne stroške in storitve, gorivo, mazivo, material in intervencijska dodatna oprema).

Finančna sredstva za izvajanje ukrepov in nalog ZRP ob pojavu potresa zagotavlja Občina Šmarješke Toplice. Ob močnejših potresih finančno pomoč zagotovi tudi država.

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo skladno z letnim načrtom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Sredstva so zagotovljena v okviru proračuna Občine Šmarješke Toplice na programu »obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih«.

Morebitna dodatna sredstva potrebna za izvajanje načrta se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve in drugih občinskih sredstev.

SD-01	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje potresne dejavnosti

Opazovanje potresne dejavnosti na območju Slovenije izvaja ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo s stalnim spremljanjem in proučevanjem potresne dejavnosti.
K uspešnemu opazovanju potresne dejavnosti lahko pripomore le dovolj gosto postavljena in kakovostno opremljena državna mreža potresnih opazovalnic.
Državna mreža potresnih opazovalnic zagotavlja potrebne podatke za spremljanje potresnih sunkov in omogoča samodejno obveščanje javnosti s preliminarnimi opredelitvami osnovnih značilnosti potresa najpozneje v desetih minutah po potresu.
Ob potresu intenzitete VI EMS ali višje stopnje vzpostavi ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo lokalno mrežo prenosnih terenskih opazovalnic za spremljanje popotresnih sunkov.

Slika 6: Karta lokacij državnega omrežja potresnih opazovalnic (Agencija RS za okolje, Urad za seizmologijo in geologijo, 2010).

Opazovanje potresne dejavnosti obsega spremljanje potresne dejavnosti na območju Slovenije, strokovno obdelavo podatkov in posredovanje podatkov seizmološkim službam sosednjih držav, skrb za povezavo slovenskega alarmnega sistema s potresnimi alarmnimi sistemi sosednjih držav, posredovanje podatkov seizmološkemu središču za Evropo in Sredozemlje in seizmološkemu središču v ZDA ter posredovanje podatkov in analiz organom in službam, pristojnim za ukrepanje.

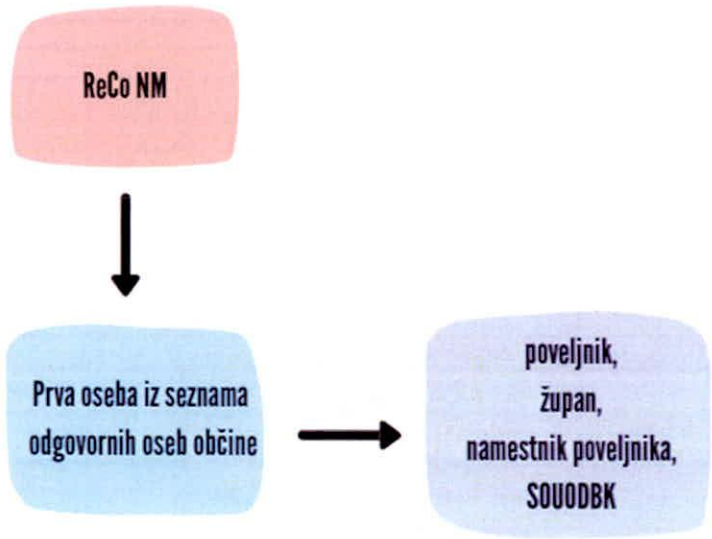
Prve preverjene podatke o potresu na območju RS lahko ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo, pripravi v 15 minutah oziroma najpozneje v eni uri po potresu.

V konceptualnem smislu je državna mreža potresnih opazovalnic zastavljena tako, da omogoča povezavo treh alarmnih sistemov – Slovenije, Italije in Avstrije. Pri tem ne gre le za izmenjavo podatkov po elektronski pošti, temveč za skupen alarmni sistem s sočasnim prenosom podatkov iz državnih računalniških središč v vsa tri državna središča za obdelavo seizmoloških podatkov.

5.2 Obveščanje o potresu

Regijski center za obveščanje Novo mesto po prejemu obvestila od CORS o potresu (če so po potresu zasute osebe ali resno ogroženi stanovanjski ali industrijski objekti ali resno moteno življenje občanov) obvesti odgovorno osebo po seznamu obveščanja Občine Šmarješke Toplice.

Odgovorna oseba po prejemu obvestila nadalje obvesti poveljnika CZ občine, župana občine, člane štaba CZ občine, svetovalca za ZRP (SOU ODBK) ter ostale pripadnike sil za ZRP, potrebne za vzpostavitev normalnega stanja v Občini Šmarješke Toplice.

Slika 7: Shema obveščanja v primeru potresa.

SP-2	Podatki o odgovornih osebah v Občini Šmarješke Toplice in SOU ODBK
SP-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča v primeru nesreče

Po potresu štab CZ Občine Šmarješke Toplice takoj, ko je mogoče, v ReCO Novo mesto preko posebnega obrazca poroča o prvih posledicah potresa, o njegovem obsegu, številu poškodovanih in mrtvih ljudi in živali, porušenih objektih, poškodovani infrastrukturi ter o verižnih nesrečah, ki so nastale kot posledica potresa.

5.2.1 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

Za obveščanje prebivalcev na prizadetem območju skrbi občina. Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč, vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. Poveljnik CZ občine skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje po potresu. Pripravljena obvestila in napotki se prebivalcem razdelijo preko občine – KS – vaške skupnosti, pošte ter se obvestila in napotki vržejo v poštne nabiralnike občanov.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.
Občina prek osrednjih in lokalnih medijev in na druge krajevno običajne načine prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju, izvajanju osebne in vzajemne zaščite ter o izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP. Navodila ogroženim prebivalcem o zaščitnih ukrepih so odvisna od nevarnosti.

Občina Šmarješke Toplice lahko ob potresu intenzitete VIII EMS ali višje stopnje po potrebi organizira informacijski center, v katerem se združuje dejavnost socialnih služb, humanitarnih organizacij,

poizvedovalne službe, službe za ZRP ter druge službe javnega pomena, preko katerih prebivalci dobijo informacije o:

- posledicah potresa (materialni škodi, poškodovanih, pogrešanih, evakuiranih, mrtvih, porušenih/delno porušenih objektih),
- vplivu potresa na prebivalce in okolje,
- pomoči, ki jo lahko pričakujejo,
- ukrepih za omilitev posledic potresa,
- izvajanju osebne in vzajemne zaščite,
- sodelovanju pri izvajanju zaščitnih ukrepov,
- o oceni poškodovanosti objektov in primernosti za bivanje.

V primeru potresa Občina Šmarješke Toplice vzpostavi klicni center z dežurno informacijsko telefonsko številko.

SP-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

5.2.2 Obveščanje splošne javnosti

Prebivalci, ki živijo na območjih, izpostavljenih potresnemu tveganju, morajo biti seznanjeni s potresno nevarnostjo. Javnost mora biti o nesreči pravočasno in korektno obveščena, tako o obsegu nesreče in njenih posledicah kot tudi o aktivnostih za odpravo posledic.

Prvo sporočilo za javnost in vsa nadaljnja sporočila o potresu se oblikuje na državni ravni in se jih posreduje v objavo **ARSO – Urad za seizmologijo in geologijo**.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki morajo po predpisih na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo, povezano z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.
Za obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz regijske pristojnosti sta odgovorna poveljnik CZ za Dolenjsko in vodja Izpostave URSZR Novo mesto v skladu s svojimi pristojnostmi.

Na področju Občine Šmarješke Toplice so za takojšnje posredovanje sporočil organov občine zadolženi in pristojni:

- Občina Šmarješke Toplice:
  - preko spletnih kanalov in družabnih omrežji (spletna stran občine, družabna omrežja),
  - oglasne deske,
- Televizija Slovenije (I. in II. program),
- Radio Slovenija (I. in II. program),
- Slovenska tiskovna agencija,
- Lokalne radijske postaje (Radio Krka, Studio D in Radio Sraka) ter
- TV Vaš kanal.

SP-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

5.2.3 Alarmiranje

V primeru nevarnosti nastanka verižne nesreče, ki bi nastala kot posledica potresa (požar, ekološka nesreča, jedrska ali radiološka nesreča in druge vrste nesreč) in bi predstavljala dodatno grožnjo za življenja prebivalcev, se le-te obvesti oziroma alarmira z alarmnim znakom za neposredno dejavnost.

Zahtevek za alarmiranje poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice posreduje poveljniku CZ za Dolenjsko oziroma v ReCO Novo mesto, kateri nato sproži alarmni znak za neposredno nevarnost. Hkrati se z zahtevkom za alarmiranje posredujejo tudi navodila prebivalcem.

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb

Aktiviranje pristojnih organov, enot in služb ob potresu poteka skladno s shemo oziroma seznamom odgovornih oseb za obveščanja ob potresu.
Na podlagi razsežnosti in posledic potresa ter zbranih podatkov o posledicah potresa na terenu, poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice sprejme odločitev o aktiviranju občinskega načrta, kar pomeni tudi aktiviranje občinskih sil in sredstev za ZRP.

SP-15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča v primeru nesreče
SP-3	Pregled dolžnostnih sil za ZIR v Občini Šmarješke Toplice
SP-5	Seznam občinskih zbirališč sil za ZRP

6.2 Aktiviranje občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Štab, enote, službe in druge operativne sestave občinskih sil ZRP aktivira poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice. Enote CZ se lahko aktivira s telefonskim klicem in s splošnim javnim pozivom preko sredstev javnega obveščanja.

Skladno z oceno s terena in potrebo po čim hitrejši vzpostavitvi normalnega stanja se aktivira:

- gasilske enote znotraj občine,
- pripadnike enot, ekip in služb občinske CZ,
- poverjenike (v kolikor so imenovani),
- organizacije in podjetja, ki so pomembna za vzdrževanje sistema zaščite in reševanja in s katerimi ima občina sklenjen dogovor o sodelovanju,
- društva, ki opravljajo naloge s področja zaščite in reševanja,
- OZRK Novo mesto, CSD Novo mesto, Zdravstveni dom Šmarjeta, JP Komunala Novo mesto, druge organizacije in podjetja na območju občine, ki lahko sodelujejo pri zagotavljanju in vzpostavitvi prvotnega stanja,
- strokovne službe Občine Šmarješke Toplice ter oddelke občinske uprave,
- SOU ODBK.

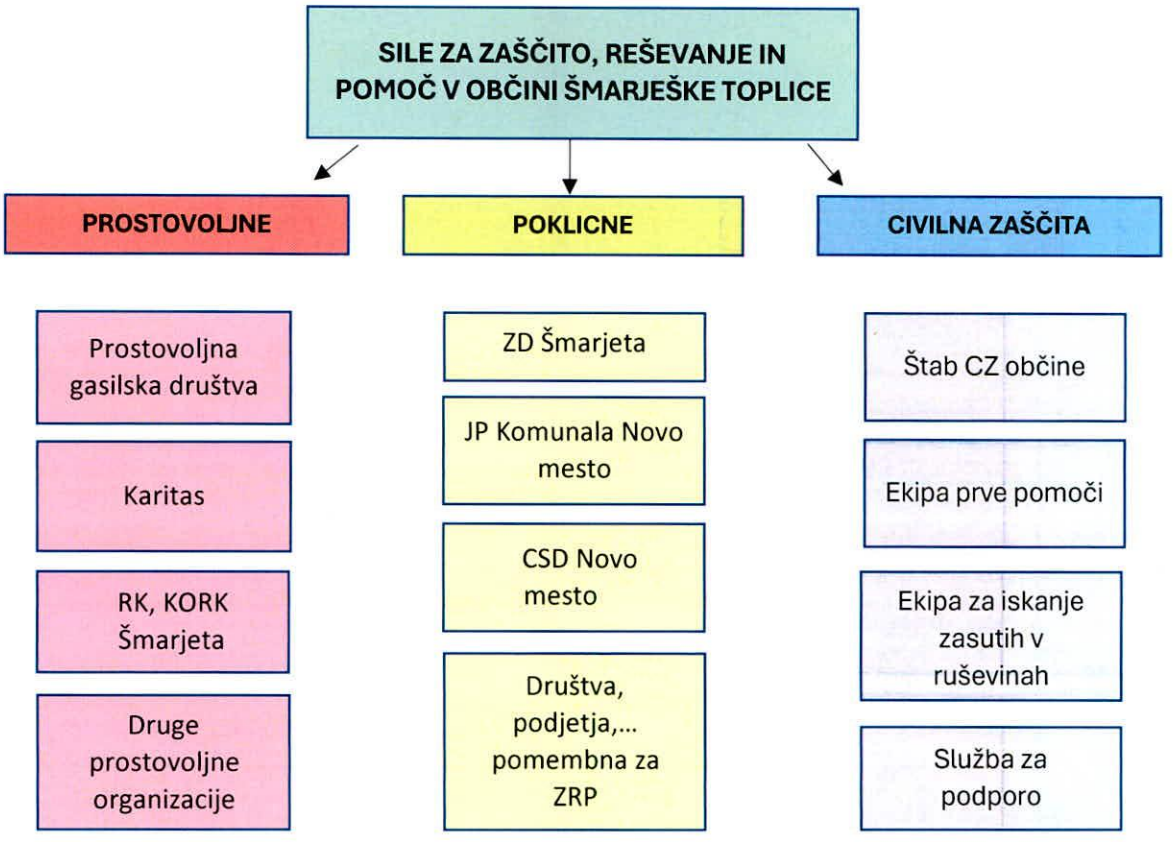
Na podlagi presoje situacije lahko poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice odredi pripravljenost ali aktivira druge sile za ZRP iz svoje pristojnosti.

Poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice redno, najmanj enkrat dnevno in ob vsaki večji spremembi, poroča poveljniku CZ za Dolenjsko o svojih odločitvah ter stanju pripravljenosti aktiviranih sil ZRP.

Zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki CZ in druge občinske sile za ZRP (poklicne in prostovoljne) pri izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči ureja občinska uprava (ob pomoči SOU ODBK).

Poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice ali njegov namestnik lahko v soglasju z županom Občine Šmarješke Toplice po potrebi zahteva pomoč regijskega štaba Civilne zaščite. Koordinacijo nalog ZRP na prizadetem območju občine tudi v tem primeru izvaja poveljnik Civilne zaščite Občine Šmarješke Toplice.

Zahtevek za pomoč oziroma podporo državnih sil ZRP poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice, njegov namestnik ali župan Občine Šmarješke Toplice posreduje poveljniku CZ za Dolenjsko preko ReCO Novo mesto ali neposredno, kadar je poveljnik CZ za Dolenjsko aktiviran.

Slika 8: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v Občini Šmarješke Toplice.

SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-11	Podatki o gasilskih enotah
SP-5	Seznam občinskih zbirališč sil za ZRP
SP-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
SD-14	Vzorec odredbe za aktivacijo štaba in sil ZRP

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

O uporabi materialnih sredstev iz državnih blagovnih rezerv za pomoč prizadetim ob potresu odloča Vlada RS, na predlog poveljnika CZ RS ali njegovega namestnika oziroma generalni direktor URSZR. Župan Občine Šmarješke Toplice ali poveljnik CZ Šmarješke Toplice zaprosita za pomoč poveljnika CZ za Dolenjsko.

Materialna pomoč države pri odpravljanju posledic potresa obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju posebne opreme, ki je na območju Občine Šmarješke Toplice ni mogoče dobiti (gradbena mehanizacija, električni agregati, naprave za prečiščevanje vode ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v pitni vodi, hrani, zdravilih, obleki, obutvi ipd.,
- pomoč v sredstvih za začasno nastanitev in oskrbo ljudi, ki so ostali brez strehe.

Prispela pomoč se prevzame, zbira in razdeljuje v regijskem logističnem centru (v kolikor je v potresu prizadetih več občin), od koder se organizira delitev na prizadeta območja, ali pa se le-to sprejema in zbira kar neposredno na prizadetem območju. Prispelo pomoč prevzame občina v sodelovanju z regijskim logističnim centrom in jo nato skladišči (do trenutka razdeljevanja) v občinskih prostorih CZ, skladiščih izpostave Rdečega Križa oziroma v drugih primernih prostorih za skladiščenje.

Pri koordinacij sprejema in razdeljevanju prejete pomoči sodelujejo pripadniki občinskih enot oziroma služb CZ (v prvi vrsti služba za podporo (razdeljevanje in pomoč pri koordinaciji) ter člani občinskega štaba (procesu zbiranja potreb in koordiniranje procesa delitve)). K pomoči se pozove tudi pripadnike prostovoljnih gasilskih enot ter pripadnike ostalih zainteresiranih (prostovoljnih) organizacij in društev z območja Občine Šmarješke Toplice.

Lokacijo prevzema pomoči odredi poveljnik občinskega štaba CZ Občine Šmarješke Toplice glede na ugotovljene posledice potresa.

Na isti način občina prevzema tudi pomoč iz naslova Mednarodna pomoč, kadar je le-ta potrebna in je občina za njo tudi zaprosila.

Mednarodna pomoč lahko obsega:

- storitve strokovnjakov,
- pomoč reševalnih enot in služb,
- uporabo zaščitne in reševalne opreme ter sredstev,
- materialno pomoč (živila, pitno vodo, obleko, obutev, zdravila in druga sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi prizadetemu prebivalstvu kot pomoč za lajšanje posledic nesreče),
- uporabo letališč, prometnih sredstev in drugih možnosti na ozemlju in v zračnem prostoru druge države znotraj zagotavljanja mednarodne pomoči.

SP-3	Pregled dolžnostnih sil
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-11	Podatki o gasilskih enotah

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč se izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni. Vodenje nalog ZRP iz pristojnosti župana oziroma lokalne skupnosti izvajata poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice ob podpori občinskega štaba ter občinska uprava Občine Šmarješke Toplice.

Župan

- je odgovoren za zaščito, reševanje, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic,
- odloča o uporabi sredstev občinskega proračuna za pokrivanje stroškov zaščitnih in reševalnih akcij občinskih sil,
- s pomočjo občinske uprave oziroma pooblaščene osebe ter s pomočjo poveljnika in štaba CZ Občine Šmarješke Toplice vodi in organizira obveščanje javnosti ter skrbi za delovanje informacijskega centra,
- opravlja druge naloge s svoje pristojnosti.

Občinska uprava Občine Šmarješke Toplice

- zagotavlja administrativno in drugo podporo delu župana in štaba CZ Občine Šmarješke Toplice,
- opravlja upravne in strokovne naloge iz svoje pristojnosti,
- zbira in obdeluje podatke o posledicah nesreče,
- pod vodstvom župana organizira ter izvaja naloge obveščanja javnosti in skrbi za delovanje informacijskega centra,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice

- aktivira občinski načrt zaščite in reševanja ob potresu v Občini Šmarješke Toplice,
- operativno - strokovno vodi dejavnost občinskega štaba CZ, enot in služb CZ ter drugih sil za ZRP na območju Občine Šmarješke Toplice,
- skrbi za izvedbo odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog ZRP na svojem območju,
- ureja sprejem in razporeditev materialne in druge pomoči v skladu s prioritetami glede na stanje ogroženosti,
- poroča nadrejenim (županu Občine Šmarješke Toplice in poveljniku CZ za Dolenjsko) o stanju na prizadetem območju ter daje predloge in zahtevke v zvezi z izvajanjem zaščitnih ukrepov in nalog ZRP,
- potrjuje končno poročilo o intervencijah na svojem območju in dostavlja podatke komisiji za oceno škod nastalih ob nesreči,
- svoje odločitve usklajuje s poveljnikom CZ za Dolenjsko,
- vsa obvestila za prebivalce usklajuje s članom štaba CZ za Dolenjsko za področje stikov z javnostjo oziroma v nujnih primerih neposredno s poveljnikom CZ za Dolenjsko,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Štab Civilne zaščite v Občini Šmarješke Toplice

- nudi poveljniku CZ strokovno pomoč pri vodenju nalog zaščite, reševanja in pomoči,
- spremlja izvajanje posameznih dejavnosti zaščite in reševanja,
- zagotavlja informacijsko podporo,
- priprava poročil,
- zagotavlja logistično podporo silam za zaščito, reševanje in pomoč.

SOU ODBK

- opravlja upravne in strokovne naloge iz svoje pristojnosti,
- zagotavlja pogoje za delo poveljnika CZ in štaba CZ Občine Šmarješke Toplice,

- zagotavlja upravno podporo pri delovanju občinskih sil ZRP in javnih obveznih služb in
- opravlja druge naloge iz svoje redne pristojnosti.

Občinsko gasilsko poveljstvo koordinira delovanje gasilskih enot na območju gasilskih sektorjev v skladu z odločitvami poveljnika CZ Občine Šmarješke Toplice.

Druge občinske enote in službe izvajajo aktivnosti ZRP na območju Občine Šmarješke Toplice v skladu z odločitvami poveljnika CZ občine oziroma vodje intervencije.

SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-11	Podatki o gasilskih enotah

Naloga članov štaba CZ občine ob potresu je, da v čim krajšem času vzpostavijo pregled nad stanjem na prizadetem območju, ocenijo razvoj situacije, zagotovijo izvajanje nujne pomoči na prizadetem območju in sprejmejo vse ukrepe, ki so nujno potrebni za reševanje ljudi in materialnih dobrin.

V primeru, da je potrebna evakuacija ali umik prebivalcev je njihova naloga, da zagotovijo vse potrebne pogoje za prevoz in nastanitev prebivalstva.

7.2 Operativno vodenje

Operativno vodenje enot in služb občinskih sil za ZRP izvajajo posamezne vodje v skladu s tem načrtom in odločitvami poveljnika CZ Občine Šmarješke Toplice. Poveljniku CZ občine nudi strokovno pomoč občinski štab CZ občine ter služba za podporo.

Sile ZRP, ki na območju Občine Šmarješke Toplice izvajajo posamezne naloge iz svoje pristojnosti in so bile aktivirane kot zunanja pomoč, imajo svojega vodjo intervencije. Svoje postopke in odločitve usklajujejo z občinskim poveljnikom CZ.

Operativno vodenje na občinski ravni se prične, ko je aktiviran poveljnik CZ občine in štab CZ občine.

Sedež poveljnika CZ in štaba CZ se nahaja na sedežu Občine Šmarješke Toplice. Štab CZ Občine Šmarješke Toplice aktivira poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice v celoti ali v operativni sestavi. Rezervna lokacija ni predvidena, ker je objekt potresno varno grajen.

Posledice nesreče je potrebno čimprej ustrezno dokumentirati, prav tako pa je potrebno dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika CZ Občine Šmarješke Toplice.

7.3 Organiziranost zvez

Pri prenosu podatkov in govornem komuniciranju se lahko uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih, skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg, 117/22 in 57/25) ter Zakonom o telekomunikacijah (Uradni list RS, št. 30/01, 110/02 – ZGO-1 in 43/04 – ZEKom).

Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka s pomočjo sistema repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ter mobilnih repetitorskih postaj in podsistema osebnega klica.

Telekomunikacijsko središče sistema je Regijski center za obveščanje Novo mesto, do katerega se uporabniki povezujejo prek repetitorjev; za Občino Šmarješke Toplice velja predvsem semidupleksni kanal 23 – Trdinov vrh, pogojno pa tudi SD 24 kanal Mirna gora in SD 25 Vrh Trebnje. Za vzpostavitev radijske zveze med reševalci

na kraju nesreče se uporablja 43. simpleksni kanal sistema zvez ZARE, za vsak dodatni SI kanal je potrebno dobiti odobritev od ReCO Novo mesto.

Tabela 5: Seznam repetitorjev na področju dolenjske regije.

Lokacija repetitorja	Alfanumerična oznaka	Numerična oznaka	Vrsta oddaje
Trdinov vrh	23 - REG NM	23	SD
Mirna gora	24 - REG NM	24	SD
Vrhtrebnje	25 - REG NM	25	SD

Slika 9: Repetitorske postaje s kanali sistema ZA-RE.

Vodja enote se mora pri prihodu na mesto intervencije prijaviti v ReCO. Prijavi se prek repetitorskega kanala, po prijavi pa ga ReCO preusmeri na matični simpleksni kanal za delo enote na terenu. Če opravi klic na nekem drugem kanalu, se mora vodja intervencije po opravljenem klicu nemudoma vrniti na svoj matični kanal. Uporaba drugih kanalov brez utemeljenega razloga ni dovoljena. Ob koncu intervencije se obvezno poroča ReCO Novo mesto.

Uporaba mobilnih repetitorskih postaj ZA-RE

Mobilne repetitorske postaje se uporabljajo za nadomestilo izpadlih repetitorskih postaj radijske mreže sistema zvez ZA-RE ali za izboljšanje delovanja omenjene mreže, če gre za lokacijo s slabšo pokritostjo z radijskim signalom ZA-RE ali za potrebe po dodatnem repetitorju zaradi povečanega radijskega prometa oziroma zahteve zaradi organizacije prometa radijskih zvez ZA-RE ob nesreči. Če bi bilo nujno, bi bilo mogoče namestiti tudi mobilni digitalni repetitor.

Podsistem osebnega klica

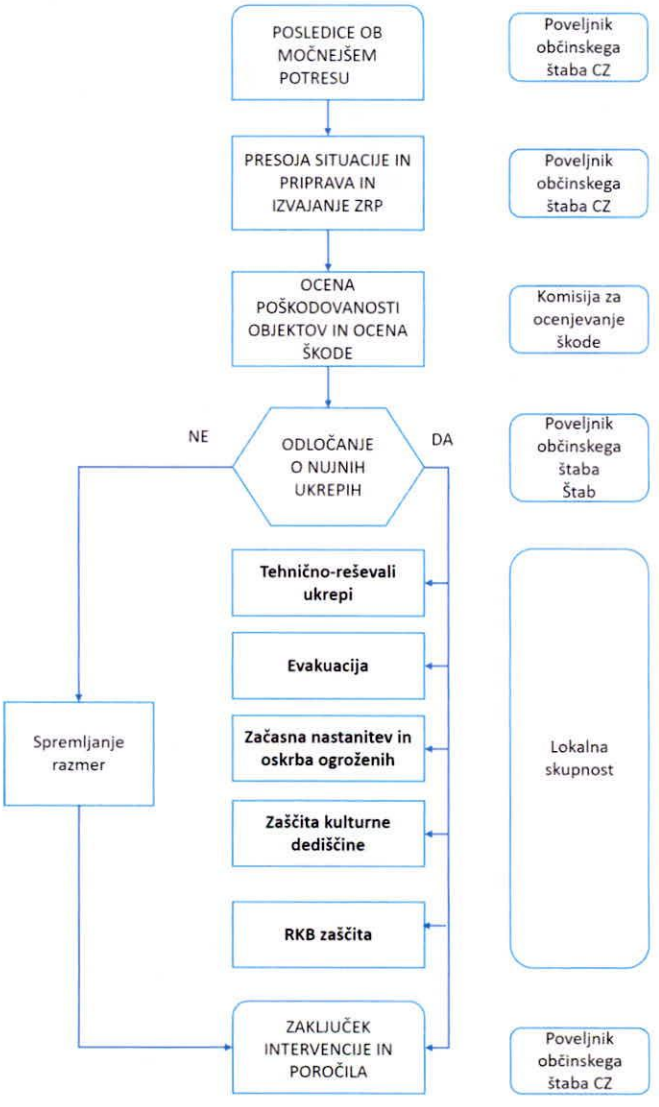
V sistemu zvez ZA-RE deluje tudi podsistem osebnega klica (pozivniki oziroma »pagerji«). Ta omogoča pošiljanje pisnih sporočil imetnikom sprejemnikov osebnega klica. Sporočila pošilja ReCO Novo mesto.

PP-1005	Navodilo za uporabo radijskih zvez

8 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Zaščitni ukrepi

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob potresu obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni pogoji za življenje ter pogoji za trajno obnovo prizadetega območja.

Slika 10: Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov ob močnem oziroma rušilnem potresu ter primarna odgovornost.

Dejavnosti za zagotovitev osnovnih življenjskih pogojev obsegajo zlasti oskrbo s pitno vodo, hrano, zdravili, električno energijo, ureditev nujnih prometnih povezav, komunalnih storitev, oskrbo živali in nujno zavarovanje kulturne dediščine. Izvajanje zaščitno-reševalnih ukrepov na območju Občine Šmarješke Toplice je v pristojnosti občine. V kolikor občina s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov, za pomoč zaprosi sosednje občine in šele nato regijsko izpostavo.
Poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice oziroma vodje posameznih enot ukrepe in naloge ZIR izberejo na kraju nesreče glede na prvo oceno stanja.

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

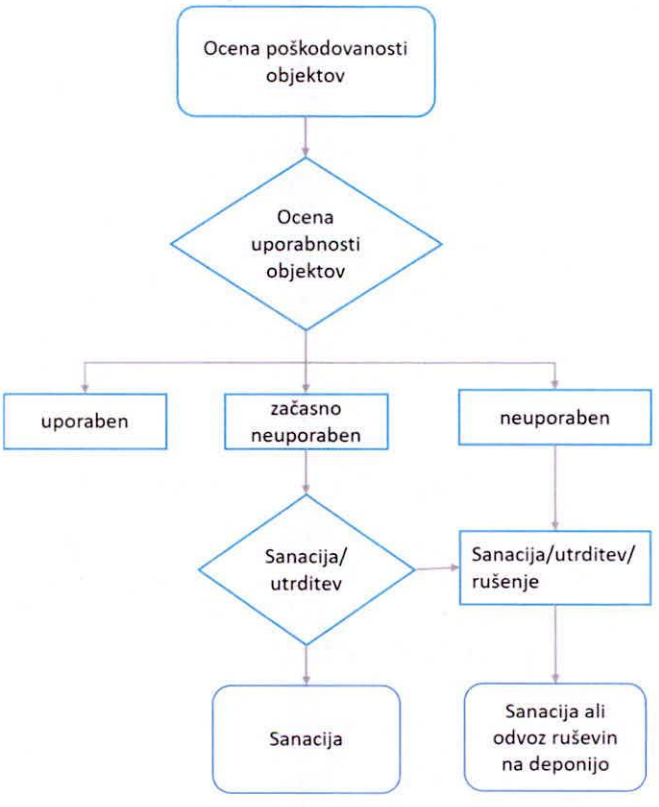
Glede na hitrost ukrepanja se zaščitni ukrepi načrtujejo kot takojšnji in dolgoročni.

Štab CZ Občine Šmarješke Toplice mora po potresu čimprej pridobiti posnetek stanja na terenu o številu poškodovanih objektov (stavb in infrastrukturnih objektov), ki jih je z enostavnimi ukrepi možno hitro sanirati ali ojačati, koliko zgradb je porušenih ali tako močno poškodovanih, da jih ni mogoče popraviti, ter število prebivalcev, katerim je potrebno zagotoviti začasno prebivališče.

Za učinkovito delovanje po potresu sta posebnega pomena poznavanje potresne odpornosti in ranljivosti ter ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti tistih objektov, v katerih se načrtujejo dejavnosti Civilne zaščite, reševalne in zdravstvene dejavnosti ter vseh tistih rezervnih objektov, v katerih bi te dejavnosti lahko potekale zaradi povečanja potreb. Prav tako je treba ugotoviti stanje komunalne infrastrukture in takoj začeti popravilo električnih napeljav in transformatorjev, telefonskega omrežja, vodovodov in plinovodov pa tudi energetskih objektov, ki so zaradi potresa nehali delovati. Ugotoviti je treba stanje prometnic ter očistiti ruševine z ulic, podpreti ali popraviti poškodovane mostove in urediti obvoze.

Zaradi učinkovitega ukrepanja po potresu je treba čim prej pripraviti oceno poškodovanosti in uporabnosti objektov. Na podlagi teh ocen se nato pridobijo podatki o potrebni količini šotorov, prikolic in montažnih hiš za začasno nastanitev prebivalstva. Na podlagi ugotovitev je potrebno narediti načrt:

- nujnih rušenj in odstranitev objektov ali delov objektov, ki grozijo s porušitvijo, in odstranitev razrahljanih ruševin,
- določitve in ureditve lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- odvoza ruševin,
- zmanjšanja ali odstranitve težkih obtežb,
- začasnega odstranjevanja in podpiranja objektov,
- vodoravnega opiranja,
- vgrajevanja vezi, podpornih zidov, polnilnih elementov in zunanjih podpornih elementov.

Slika 11: Diagram poteka dejavnosti "prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi".

Za učinkovito ukrepanje Občina Šmarješke Toplice imenuje komisijo za ocenitev poškodovanosti in uporabnosti objektov. V komisijo lahko imenuje strokovnjake gradbene stroke in strokovnjake iz drugih potrebnih področij.

Ugotavljanje poškodovanosti in uporabnosti objektov zahteva usklajeno delovanje večjega števila strokovno usposobljenih ekip, ki jih sestavljajo gradbeni inženirji in tehniki ali arhitekti ter lokalni vodniki, ki poznajo razmere na terenu. V kolikor število ocenjevalcev ne zadostuje, lahko občina pošlje prošnjo za dodatne ocenjevalce na Izpostavo URSZR Novo mesto.

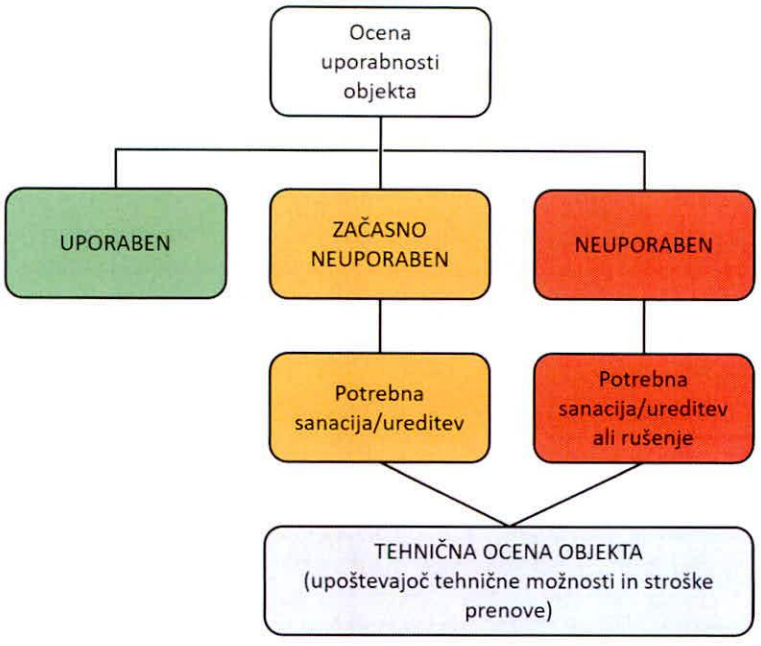
Prva ocena poškodovanosti in uporabnosti objektov mora biti izdelana že v nekaj dneh po potresu, odvisno od obsega posledic. Njen namen je zagotoviti čim hitrejšo oceno potrebne pomoči ter opozoriti prebivalce na nevarnosti, ki jih predstavljajo poškodovani objekti. Pri ocenjevanju poškodovanosti in uporabnosti objektov poteka sodelovanje s komisijo za ocenjevanje škode po naravnih in drugih nesrečah. Objekti se na podlagi pregleda, ki ga opravijo omenjene strokovne ekipe, označijo in razvrstijo na:

Tabela 6: Opredelitev uporabnosti poškodovanih objektov.

Barva klasifikacija	Opis stanja
uporaben objekt	Objekt je, razen na območjih, ki so zaradi lokalnih nevarnosti posebej označena kot nevarna, **varen za uporabo.**
začasno neuporaben objekt	Objekt, ki ga je potres tako poškodoval, da bi ga utegnil močnejši naknadni popotresni sunek uničiti. Stavbe ni dovoljeno uporabljati, dokler se s tako imenovano tehnično oceno ne izdela dokončne ocene stanja. **Vstop je dovoljen le na lastno odgovornost in samo za časovno omejeno obdobje.**
neuporaben objekt	Objekt je zelo hudo poškodovan, obstaja nevarnost delne ali popolne porušitve. Takoj je treba zagotoviti varnostne ukrepe. **Vstop brez posebnega pooblastila je strogo prepovedan.**

SP-2	Podatki o odgovornih osebah v Občini Šmarješke Toplice in SOU ODBK
SP-3	Pregled dolžnostnih sil za ZIR v Občini Šmarješke Toplice
PP-1004	Komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah v občini Šmarješke Toplice – sklep župana
D-7	Metodologija za ocenjevanje škode

Pristop k izdelavi ocene uporabnosti stavbe temelji na vnaprej pripravljenem in delno pred-izpolnjenem vprašalniku. Vsi pristopi temeljijo na vizualnem pregledu, poškodovanost in uporabnost stavb pa se ocenjujeta komisijsko, z uporabo enofaznega pristopa k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu.
Pri izdelavi ocene uporabnosti objekta imajo prednost stavbe, ki so predvidene za delovanje ZRP.

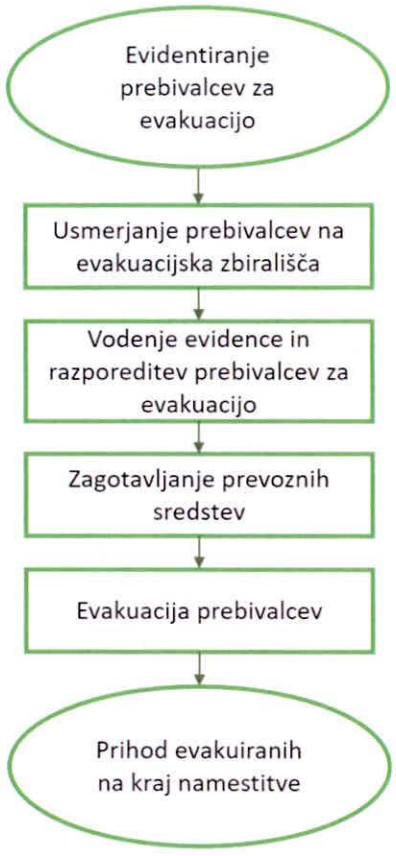
Slika 12: Enofazni pristop k ocenjevanju uporabnosti stavb po potresu.

V procesu obnove je treba za vse začasno neuporabne objekte izdelati tako imenovano tehnično oceno objekta, v kateri je treba ovrednotiti tehnične možnosti za sanacijo oziroma utrditev in stroške prenove ali rušenja.
Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi se uveljavljajo pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov z namenom, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi potresa ter da se omogoči ZRP, zato mora občina pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in graditvi objektov upoštevati:

- določitev in ureditev lokacij za postavitev začasnih prebivališč,
- določitev in ureditev lokacij odlagališč za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov,
- zagotovitev površin za pokop večjega števila umrlih ljudi in poginulih živali,
- določitev odlagališč posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrije in drugih dejavnosti, – vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

SP-10	Pregled gradbenih organizacij
SP-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
SP-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
PP-1004	Komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah v občini Šmarješke Toplice – sklep župana
PP-1006	Sklep župana o določitvi lokacije za potrebe množičnih pokopov
PP-1007	Sklep župana o določitvi lokacije pokopa živalskih trupel
PP-1002	Ocena ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice

8.1.2 Evakuacija

Slika 13: Diagram poteka aktivnosti "evakuacija".

Evakuacija je organiziran umik prebivalcev z ogroženega na varnejše območje, ki se izvaja takrat, ko z drugimi ukrepi ni mogoče zagotoviti varnosti prebivalcev.
Pri evakuaciji sodelujejo občinske enote in službe CZ, gasilci PGD, poverjeniki (če so imenovani), prostovoljci, policija in po potrebi SV.
Evakuacijo lahko odredi župan občine, poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice in izjemoma tudi poveljnik CZ za Dolenjsko, vodenje pa izvaja občinski poveljnik CZ. O odločitvah poveljnika Civilne zaščite se vodi delovodnik, pri čemer se za odločitve, ki so povezane z večjimi finančnimi posledicami, izdajajo pisne odredbe. Če razmere to onemogočajo, se pisna odredba izda takoj, ko je to mogoče. Delovodnik vodi služba za podporo štabu.

Prebivalce se ob potresu praviloma evakuira v nastanitvene zmogljivosti na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom, v kolikor je to zaradi posledic potresa mogoče. Če vseh ni mogoče namestiti na lokacije v občini, se za pomoč zaprosi sosednje, neprizadete občine ali regije.

Evakuacija lahko obsega tudi nujno preselitev živine in drugih domačih živali, kulturne dediščine (za evakuacijo kulturne dediščine so odgovorni lastniki, upravljavci oziroma uporabniki, ki lahko za pomoč zaprosijo strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, v kolikor je to potrebno) ter dobrin, ki so nujne za življenje. Zato je potrebno poskrbeti tudi za nastanitvene zmogljivosti za živino (hleve oziroma druge ustrezne prostore) ter zagotoviti njihovo preskrbo, po možnosti čim bližje prvotni lokaciji.

Za organizacijo in izvedbo evakuacijskega prevoza je odgovorna občina, operativno pa ukrep vodi poveljnik CZ občine ter občinski štab CZ. Na evakuacijskem sprejemališču so občinski pripadniki CZ, policije, delavci centra za socialno delo, Rdečega križa, zdravstveni delavci, drugi pripadniki sil ZRP. Pomoč pri koordinaciji evakuacije lahko zagotavlja tudi občinska služba za podporo.

Na sprejemališču se zagotovi:

- sprejem evakuiranih,
- identifikacija in evidentiranje,
- po potrebi nudenje zdravstvene, materialne in psihološke pomoči,
- napotitev v nastanitveni objekt.

Evakuirani prebivalci se v nastanitveni objekt napotijo z lastnim prevoznim sredstvom, v primeru, da tega nimajo, prevoz zagotovi občina.

Evakuacijski prevoz se izvaja po v naprej določeni evakuacijski poti. Z ogroženega območja se prednostno evakuira bolne in ostarele, invalide, nosečnice ter matere in samohranilce z nepreskrbljenimi otroki. Prevoz poteka do sprejemnih centrov in nato začasnih nastanitvenih objektov.

Za evakuacijska zbirališča iz stavb se uporablja zbirališča, ki so navedena v požarnih redih večjih stavb. Glede na posledice potresa se določijo evakuacijske in obhodne poti, katere se objavijo na krajevno običajen in razmeram primeren način. Evakuirane osebe se praviloma namesti v zidane zgradbe z ustrezno komunalno infrastrukturo, v kolikor je to mogoče. Pomoč v materialnih in drugih sredstvih zagotavlja Občina Šmarješke Toplice iz proračunskih sredstev.

Ocenjeno število sil za ZRP za namestitev prebivalcev

V spodnji tabeli je prikazano okvirno število potrebnih pripadnikov sil za zaščito, reševanje in pomoč za namestitev prizadetih ljudi, ki so začasno ali trajno ostali brez bivališč. V izračun so vključeni vsi prizadeti posamezniki iz območja katerega bi potres lahko najbolj prizadel. Ocenjeno število je namenjeno izključno podpori pri nameščanju prizadetih ljudi v nadomestne namestitve in ni vključeno v zgornjih ocenah potrebnih sil za zaščito in reševanje. Prikazano je število potrebnih sil za zaščito in reševanje za namestitev v prvih 14 dneh po potresu ter pozneje.

Tabela 7: Ocenjeno število sil za ZRP za namestitev ogroženih prebivalcev

Število potrebnih pripadnikov sil za ***ZRP v prvih 14 dneh*** po potresu	**556**
Število potrebnih pripadnikov sil za ZRP pozneje (***po preteku 14 dni*** od potresa do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje)	**55**

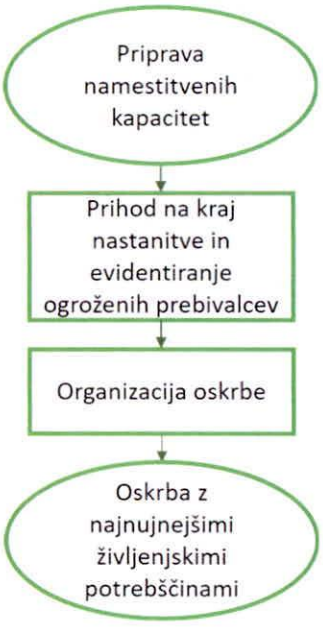
SP-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
SP-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
SP-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
D-10	Zaščitni ukrep Evakuacija – priporočilo
D-11	Zaklanjanje – razdelava zaščitnega ukrepa za pomoč pri načrtovanju in izvajanju ukrepa

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejem in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev obsegata:

- evidentiranje ogroženih prebivalcev,
- urejanje sprejemališč,
- urejanje začasnih prebivališč (če je le mogoče prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma v bivalnike, v nujnih primerih pa v šotore),
- nastanitev prebivalstva,

- oskrba z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami (pitno vodo, hrano, obleko, električno energijo, nujno zdravstveno oskrbo, psihološko pomočjo, obveščanjem in izobraževanjem šoloobveznih otrok),
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Slika 14: Diagram poteka aktivnosti: "sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev.

Občina Šmarješke Toplice objavi telefonsko številko in naslove, kjer lahko ogroženi prebivalci dobijo informacije o sprejemu in oskrbi. Izvajalci ukrepa sprejema in oskrbe vodijo popis oseb, ki potrebujejo pomoč in jim nudijo pomoč pri začasni namestitvi.

O evakuiranih prebivalcih se vodi evidenca:

- ime in priimek,
- naslov stalnega/začasnega prebivališča,
- rojstni podatki,
- naslov začasnega bivališča v občini sprejema.

Nastanitev prebivalcev se načrtuje na območju, ki je potresno varno in je po možnosti v bližini stalnih bivališč evakuiranih prebivalcev. Če je le mogoče, prebivalce namestimo v zidane objekte oziroma bivalnike, le v nujnih primerih v zaklonišča in šotore. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati možnost zagotavljanja vode, elektrike in drugih življenjskih potrebščin.
V kolikor občinske nastanitvene kapacitete ne zadoščajo, lahko občina zaprosi za pomoč sosednje občine. Če nastanitvene kapacitete še vedno ne bi zadoščale, lahko občina zaprosi za pomoč še poveljnika CZ za Dolenjsko.
Naloge na tem področju opravljajo občinske javne službe ter enote občinske CZ, v sodelovanju z drugimi prostovoljnimi organizacijami, gospodarskimi družbami, zavodi in drugimi organizacijami, ki razpolagajo z nastanitvenimi in prehrambnimi zmogljivostmi, enotami tabornikov in skavtov, Rdečim križem Slovenije, Slovenskim Karitasom in drugimi humanitarnimi organizacijami, Centrom za socialno delo Dolenjska in drugimi socialnimi službami ter z občani v okviru sosedske pomoči. Poseben pomen za izvajanje ukrepov sprejemanja, nastanitve in preskrbe ogroženih prebivalcev imajo stacionarji in nastanitvene enote RKS ter njihovi pripadniki, ki se lahko ob potresu aktivirajo za javno dobro in pomoč.

D-8	Navodilo: Zaloge hrane in posebne razmere
D-2006	Priporočilo: Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

8.1.4 Radiološka, kemijska in biološka zaščita

Ob potresu nastane tudi nevarnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, v katerih se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje, zato je na celotnem prizadetem območju potrebno poostriti nadzor nad nevarnimi snovmi in ravnanjem z njimi. Potres lahko posredno povzroči tudi jedrsko in radiološko nesrečo. Radiološke nesreče se lahko zgodijo v sevalnih objektih (industrijski in zdravstveni objekti z obsevalnimi napravami ali z radioaktivnimi snovmi). Ob potresu so lahko poškodovane tudi čistilne naprave vseh vrst, zato je potrebno preveriti vodotesnost na teh napravah.

Slika 15: Diagram poteka aktivnosti "radiološka, kemična in biološka zaščita".

Radiološka, kemijska in biološka zaščita obsega:

- evidentiranje virov tveganja zaradi nevarnih snovi,
- izvidovanje nevarnih snovi v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija, preprostejše analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranih območij,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnega ukrepa,
- dekontaminacija ljudi in opreme,
- zbiranje in odstranjevanje nevarnih snovi.

Nadzor izvajajo prebivalci, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki uporabljajo, prevažajo in skladiščijo nevarne snovi, GEŠP in ostale gasilske enote ter pristojni državni organi. Posebej je potrebno izvajati nadzor nad iztekanjem nafte in naftnih derivatov v prometu in gospodinjstvih ter preveriti plinovodno omrežje. Potrebno je organizirati tudi zbiranje ter odstranjevanje raznih kemikalij, ki se nahajajo na območjih, ki jih je prizadel potres.

V sanacijo posledic se vključujejo javne službe, inštituti in pooblaščene organizacije, ki imajo ustrezne laboratorije za preiskave in analize ter ostale službe in organizacije, ki so usposobljene in imajo ustrezno zaščitno in reševalno opremo.
Imetniki oz. upravljavci nevarnih snovi morajo štabu CZ Občine Šmarješke Toplice nemudoma sporočiti o možnosti nesreče z nevarnimi snovmi in pri tem navesti za katero nevarno snov gre in do nesreče kakšnega obsega lahko pride. O nevarnosti se nemudoma obvesti tudi gasilske enote, ki so usposobljene in opremljene za ravnanje z nevarnimi snovmi.

O nastanku nevarnosti z nevarnimi snovmi kot posledica potresa je potrebno obvestiti javnost, še posebno prebivalce, ki se nahajajo na ogroženem oziroma izpostavljenem območju.
Obveščanje se izvaja preko razglasnih postaj nameščenih na gasilskih vozilih in preko sistema javnega alarmiranja (kolikor ni poškodovan zaradi potresa). Izvedejo se zaščitni ukrepi evakuacije oz. zaklanjanja prebivalcev (v kolikor je zaklanjanje v zgradbah mogoče zaradi potresa), dekontaminacije (kadar nevarnost predstavljajo radiološke, kemijske ali biološke nevarne snovi), ki bi jo izvajale najbližje GEŠP enote, katere razpolagajo s primerno usposobljenim kadrom in opremo. V primeru nezmožnosti izvajanja dekontaminacije samo z GEŠP enotami, se pogodbeno aktivira podjetja, ki se ukvarjajo z dekontaminacijo in razkuževanjem.

V Občini Šmarješke Toplice se srečujemo z nevarnimi snovmi predvsem v dveh okoljih in sicer sta to:

- tranzitni transport po avtocesti H-1 (cesta Ljubljana – Zagreb), južni del občine ter cestni promet nevarnih snovi skozi samo občino po cesti Novo mesto – Šmarjeta – Zbure in naprej proti Mokronogu,
- uporaba in skladiščenje v industriji in negospodarskih objektih (Plastoform, stanovanjska gradnja, trgovine).

Največji viri nevarnosti so prevozna sredstva, ki prevažajo nevarne snovi in industrijska ter trgovska skladišča podjetij, ki uporabljajo nevarne snovi v proizvodnem procesu ali pa nevarne snovi prodajajo.

SP-11	Podatki o gasilskih enotah
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje in zmanjšanje škodljivih vplivov potresa na kulturno dediščino. Priprave in zaščitne ukrepe izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine, občina in država. Pri izvajanju zaščite kulturne dediščine ob potresu po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe CZ, gasilske enote ter druge sile za ZRP.

Slika 16: Diagram poteka aktivnosti "zaščita kulturne dediščine".

Objekte kulturne dediščine je potrebno čim prej zavarovati tudi pred vremenskimi vplivi ter jih premestiti v ustrezne objekte, kjer se lahko izvajajo najnujnejša konzervatorska dela.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani https://www.gov.si/teme/register-kulturne-dediscine/. Pregled območij, objektov in predmetov kulturne dediščine je tudi del prilog in dodatkov k načrtom.

SP-31	Pregled kulturne dediščine

8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

8.2.1 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Slika 17: Diagram poteka aktivnosti "prva pomoč in prva medicinska pomoč.

V okviru nujne medicinske pomoči ob potresu intenzitete VI ali višje stopnje EMS se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi na prizadetem območju. Namen nudenja prve pomoči je, da poškodovani lahko čim prej in v kar najboljšem stanju pridejo do strokovne medicinske pomoči oziroma zdravljenja.

Naloge, ki jih izvajajo ekipe prve pomoči CZ, obsegajo:

- pomoč pri triaži,
- pomoč poškodovanim in obolelim,
- sodelovanje pri prevozu lažje poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri negi poškodovanih in obolelih,
- sodelovanje pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Ekipi prve pomoči Občine Šmarješke Toplice se aktivirata takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih ob potresu redne zdravstvene službe sami ne zmoreta oskrbovati vseh poškodovancev. Ob tem redne zdravstvene službe zaprosijo za pomoč Občino Šmarješke Toplice in njene občinske enote prve pomoči, ki so v primeru močnejšega potresa že v pripravljenosti. Občinska ekipa prve pomoči tako sodeluje pri nudenju prve pomoči in evakuaciji poškodovanih z mesta nesreče.

Nujno medicinsko pomoč (NMP) ob potresu izvaja služba nujne medicinske pomoči in je organizirana na primarni in sekundarni ravni zdravstvene dejavnosti, skladno s smernicami za delovanje sistema nujne medicinske pomoči ob množičnih nesrečah v SB Novo mesto in ZD Novo mesto.

Predbolnišnični del ukrepov sistema NMP v množičnih nesrečah obsega štiri temeljne sklope:

- aktivnosti na poti do kraja nesreče,
- prihod na kraj nesreče,
- organizacijo službe NMP na kraju nesreče,
- prevoz pacientov v zdravstvene ustanove.

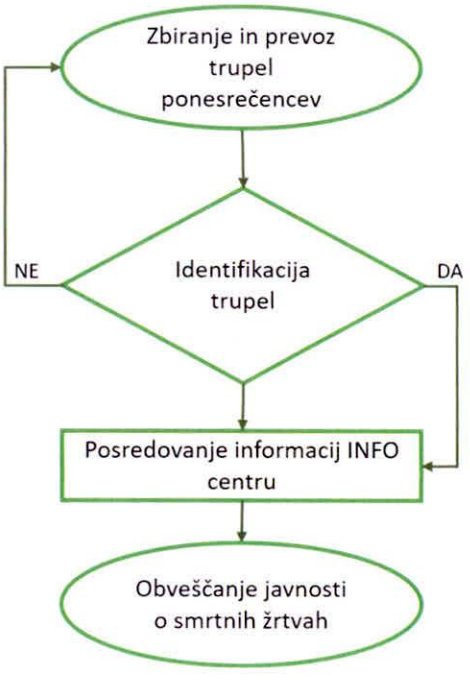
SB Novo mesto in ZD Novo mesto v načrtu zaščite in reševanja ob množični nesreči opredeli potek prijave poškodb oziroma bolezni, razdela napotitev v zdravstveno ustanovo, razdela in organizira potek zdravniških pregledov, triaže in specialistične pomoči, usmerja higiensko proti-epidemične ukrepe in zagotavlja oskrbo z zdravili, sanitetnim materialom in opremo.

SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih

8.2.2 Identifikacija mrtvih

Enote, ki rešujejo ljudi iz ruševin, naletijo tudi na mrtve, ki jih rešujejo enako kot žive. Če je le najmanjše upanje, da je poškodovanec živ, se mora takoj začeti proces oživljanja. Smrt ugotovi in potrdi pooblaščeni zdravnik. Če je le mogoče je treba že na kraju, kjer so mrtvega našli, ugotoviti njegovo identiteto.

Občina ima v svojih prostorskih aktih določene lokacije za pokop večjega števila mrtvih. Večje število mrtvih živali zaradi posledic naravnih in drugih nesreč se v Občini pokoplje na že vnaprej določenih lokacijah za te namene, ki so opredeljeni v prostorskih planih občine.

Slika 18: Diagram poteka aktivnosti »identifikacija mrtvih«.

Naloge enote za identifikacijo oseb so:

- odkrivanje trupel in delov trupel,

- identifikacija trupel in delov trupel,
- vodenje dokumentacije,
- označevanje trupel z oštevilčenjem,
- fotografiranje trupel,
- zunanji pregled in obdukcija trupel,
- nadzor in vodenje evidence predmetov najdenih pri in na truplih,
- balzamiranje trupel in delov trupel ob daljših postopkih identifikacij ali kadar to zahtevajo sanitarni predpisi.

Zbiranje trupel opravljajo reševalne enote in pogrebne službe. Pred prevozom je potrebno vsa trupla in njihovo lastnino evidentirati. S posmrtnimi ostanki je potrebno pietetno in spoštljivo ravnati. Po opravljeni identifikaciji je potrebno obvestiti svojce žrtev, javnost pa sprotno obveščati o številu smrtnih žrtev.

SP-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
PP-1006	Sklep župana o določitvi lokacije za potrebe množičnih pokopov

8.2.3 Psihološka pomoč

Za potres intenzitete VI EMS ali višje stopnje sta značilni nenadnost in silovitost. Preživeli ob takšnem potresu praviloma doživijo hud stres in potrebujejo tudi psihološko pomoč, za katero po potresu poskrbijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki). Psihološko pomoč je potrebno zagotoviti tako preživelim kot tudi svojcem žrtev ob potresu. Za dodatno psihološko podporo in duhovno pomoč se lahko zaprosi še duhovnike župnijske cerkve in njenih podružnic. Psihološko podporo bodo nudili tudi usposobljeni pripadniki službe za podporo, v primeru povečane potrebe, pa bo Občina Šmarješke Toplice aktivirala tudi prostovoljce z ustreznim znanjem oziroma bo za pomoč zaprosila regijsko izpostavo.

Prostovoljni reševalci in poklicni gasilci znotraj sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so skladno s smernicami za psihološko pomoč reševalcem prav tako deležni takšne pomoči, če jo potrebujejo. V ta namen se lahko v naprej pripravijo zgibanke prve psihološke pomoči preživelim v nesreči z napotki, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Zgibanke se preživelim delijo ob nesreči.

Ob potresu, v katerem je večje število mrtvih ali ranjenih, je potrebno zagotoviti duhovno pomoč glede na versko prepričanje ljudi udeleženih v potresu, ter pomoč drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti, s katerimi pomagajo ljudem v stiski. V tem primeru se za pomoč zaprosi župnijsko cerkev s podružnicami.

Nudenje psihološke in duhovne pomoči usmerja Center za socialno delo ter OZRK Novo mesto.

SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj, reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, CSD
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
D-9	Navodila za psihološko pomoč

8.2.4 Prva veterinarska pomoč (PVP)

Slika 19: Diagram poteka aktivnosti "prva veterinarska pomoč".

Prva veterinarska pomoč ob potresu večjega oz. VIII EMS obsega:

- zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju,
- veterinarsko oceno zdravstvene situacije,
- nujno veterinarsko pomoč poškodovanim in obolelim živalim (nujna veterinarska pomoč je poseg, s katerim se odpravi neposredna nevarnost za življenje živali),
- prisilni zakol poškodovanih živali,
- sodelovanje pri odstranjevanju živalskih trupel ter druge sanacijske ukrepe,
- poostren nadzor nad živili živalskega izvora,
- sodelovanje pri dekontaminaciji živine,
- izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov,
- spremljanje epidemiološke situacije.

Naloge prve veterinarske pomoči se izvajajo na podlagi navodil, ki jih izda dežurni inšpektor UVHVVR. Na območju Občine Šmarješke Toplice naloge prve veterinarske pomoči izvaja Veterinarska postaja Novo mesto v sodelovanju s pripadniki gasilskih enot.

Podatke o poškodovanih in mrtvih živalih veterinarski postaji in štabu CZ Občine Šmarješke Toplice sporočajo lastniki živali in občani. Trupla poginulih in usmrčenih živali je potrebno čim prej neškodljivo odstraniti, da se prepreči nastanke in širjenje različnih živalskih in drugih bolezni.

Način za neškodljivo odstranitev se določi po navodilih UVHVVR (LSNB). Možni načini odstranjevanja živalskih trupel so:

- odvoz v predelovalni obrat kategorije 1 in 2 (kafilerija),
- zakopavanje,
- sežig.

S sklepom župana je Občina Šmarješke Toplice predvidela lokacijo za zakop živalskih trupel. Sežig, kot način neškodljivega odstranjevanja trupel, se uporablja le v primeru, kadar ni mogoč odvoz v predelovalni obrat oziroma tudi zakopavanje trupel ni možno.

Izkop in priprava grobišč ter priprava materiala za sežiganje se izvaja po navodilih UVHVVR (LSNB). V primeru razglašene velike požarne ogroženosti naravnega okolja, kurjenje oziroma sežiganje v naravnem okolju odobri Izpostava URSZR Novo mesto. Sežig izvajajo operativne enote PGD, ki opravlja javno gasilsko službo na območju opravljanja sežiga (svetujejo glede zavarovanja mest kurjenja, izdelave grmade, prižiganja ognja in požarne straže). Pri izkopu mest za zakop sodeluje enota za tehnično reševanje z gradbeno mehanizacijo oziroma pogodbeniki, ki opravljajo naloge ekipe za tehnično reševanje.

Za neškodljivo odstranjevanje živalskih trupel so odgovorni izvajalci gospodarske javne službe ravnanja z živalskimi stranskimi proizvodi, skladno s predpisi, ki urejajo varovanje okolja.
Za nadzor pri odstranjevanju živalskih trupel je za območje Občine Šmarješke Toplice pristojen območni urad UVHVVR Novo mesto. Posebne zahteve za odstranjevanje so določene v 1. oddelku III. poglavja Priloge VI Uredbe Komisije (EU), št. 142/2011.

SP-3	Pregled dolžnostnih sil
SP-29	Pregled veterinarskih organizacij in zavetišč
SP-11	Podatki o gasilskih enotah
SP-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
SP-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
PP-1007	Sklep župana o določitvi lokacije pokopa živalskih trupel

8.2.5 Reševanje iz ruševin

Slika 20: Diagram poteka aktivnosti »reševanje iz ruševin«.

Ljudje, ki so zasuti v ruševinah, so najpogosteje telesno poškodovani ali potrebujejo psihološko pomoč. Poškodbe so lahko hude in brez hitre pomoči tudi usodne.
Pretekle izkušnje iz potresov kažejo, da tudi nepoškodovani posamezniki, vzdržijo v ruševinah razmeroma kratek čas – dva do tri dni in le v redkih primerih dlje. Prav zato je reševanje iz ruševin naloga, ki jo je potrebno začeti izvajati takoj, ko je to mogoče.

Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Organizacijo reševanja iz ruševin vodi in usmerja poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice s štabom. Štab CZ, ki vodi reševalna dela, primerno organizira delo reševalnih ekip.

Tehnično reševanje obsega:

- iskanje zasutih ljudi v ruševinah z geofoni in drugimi tehničnimi sredstvi oziroma s psi za iskanje v ruševinah,

- reševanje ljudi in premoženja iz ogroženih in poškodovanih objektov, ruševin ter izpod zemeljskih plazov,
- odstranjevanje ovir na cestah, urejanje zasilnih poti in prehodov ter pomoč pri popravilu komunalne infrastrukture,
- premoščanje vodnih in drugih ovir,
- rušenje in odstranjevanje objektov, ki jim grozi, da bi se porušili,
- utrjevanje (odranje in podpiranje) poškodovanih objektov,
- zavarovanje prehodov in poti ob poškodovanih objektih ter odstranjevanje ruševin,
- sodelovanje pri sanaciji posledic nesreč z nevarnimi snovmi v naravnem okolju,
- sodelovanje pri graditvi sanitarno-higienskih objektov,
- urejanje lokacij za začasno nastanitev ogroženih prebivalcev,
- reševanje na vodi in iz vode.

Pri reševanju iz ruševin poleg pogodbenikov, ki izvajajo naloge tehnično reševalnih enot, sodelujejo tudi prostovoljna gasilska društva, ki delujejo na območju občine, ter ostali pogodbeniki, ki izvajajo naloge zaščite in reševanja (reševanje na in v vodi, jamarska društva, kinološka društva, potapljači ...). V reševanje se vključijo tudi druga gradbena podjetja, ki imajo gradbeno mehanizacijo pa občina z njimi nima sklenjenega dogovora. Zbiranje, obdelava in ocenjevanje podatkov o poškodovanosti objektov je opisano v poglavju 8.1.1..

V spodnji tabeli so opredeljene stopnje predvidene poškodovanosti najpomembnejših objektov v Občini Šmarješke Toplice v primeru potresa z intenziteto VIII po EMS.

Tabela 8: Predvidena stopnja poškodovanosti za pomembnejše objekte v Občini Šmarješke Toplice

	Objekt/stavba (namembnosti)	**Lokacija**	**Leto izgradnje**	**Stopnja predvidene poškodovanosti**	**Obrazložitev**
1.	Zdravstveni dom Šmarjeta, Občina Šmarješke Toplice, Lekarna Šmarjeta	Šmarjeta 66	1983	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
2.	Osnovna šola in vrtec Šmarjeta	Šmarjeta 1	1970	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
3.	Hotel Vitarium, Terme Šmarješke Toplice	Šmarješke Toplice 100	1982	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
4.	PGD Šmarjeta	Šmarjeta 66	1983	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
5.	PGD Orešje	Orešje 17	1985	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
6.	PGD Bela cerkev	Bela cerkev 19	1967	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
7.	Penzion sreča, varovanje starejših oseb, gostinstvo in turizem d.o.o.	Orešje 51	2002	**D0**	***Nepoškodovan objekt***
8.	PGD Zbure	Zbure 29	1930	**D2**	*Zmerna poškodovanost*: lažje poškodbe

					konstrukcije. Zmerne poškodbe nekonstrukcijskih elementov . ***Začasno neuporaben objekt***
9.	Župnija Šmarjeta	Šmarjeta 44	1897	**D3**	*Obsežna do huda poškodovanost:* zmerne poškodbe konstrukcije, hude poškodbe nekonstrukcijskih elementov). **Začasno neuporaben objekt.**
10.	Plastoform, proizvodnja plastičnih elementov d.o.o.	Šmarjeta 64	1995	**Ni ocene**	

Legenda:
D0 in D1 – uporabne stavbe
D2 in D3 – začasno neuporabne stavbe
D4 in D5 – neuporabne stavbe

Najbolj ogroženi so objekti starejše gradnje, ki še niso zgrajeni po veljavnih protipotresnih predpisih. Najhujše posledice potresa je moč pričakovati v nočnem ter v dopoldanskem času, ko je zaradi dnevnih migracij šolarjev in delavcev število oseb na enem mestu precej višje kot v popoldanskem času.

Razpoložljivost sil CZ

Za lažje in hitrejše organiziranje izvajanja ukrepov in nalog ZRP je pomembno poznati tudi okvirno število razpoložljivih pripadnikov za ZRP. V spodnji tabeli so prikazani podatki o razpoložljivosti pripadnikov CZ v Občini Šmarješke Toplice in vsi pripadniki sil za ZRP na območju, ki ga pokriva Izpostava URSZR Novo mesto.

Dejansko število razpoložljivih pripadnikov se lahko nekoliko razlikuje zaradi mogoče sočasne razporeditve oseb tako v gasilske enote kot v enote in službe CZ ali druge sile za ZRP. Razpoložljivost je lahko nižja tudi z vidika njihove ustrezne usposobljenosti in/ali opreme.

Občina Šmarješke Toplice		
vsi pripadniki	razpoložljivi pripadniki	razpoložljivi pripadniki v odstotkih
99	78	79
Pripadniki na območju izpostave URSZR Novo mesto (pridobljeno na http://potrog2.vokas.si)		
vsi pripadniki	razpoložljivi pripadniki	razpoložljivi pripadniki v odstotkih
2851	2530	89

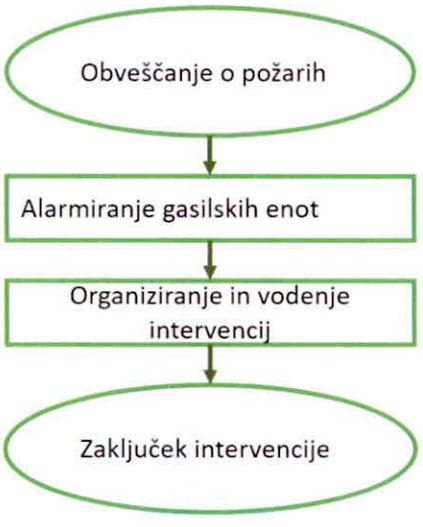
Razpoložljivost sil PGD

V spodnji tabeli so prikazani podatki o razpoložljivosti pripadnikov gasilskih društev, katere se lahko aktivira v primeru pojava potresa na območju občine. V tabeli je predstavljeno okvirno število pripadnikov PGD znotraj občine ter v okviru Izpostave URSZR Novo mesto. Dejansko število razpoložljivih sil PGD je verjetno nekoliko manjše zaradi mogoče sočasne razporeditve oseb v tako gasilske enote kot v enote in službe CZ ali druge sile za ZRP.

Občina Šmarješke Toplice		
vsi pripadniki	razpoložljivi pripadniki	razpoložljivi pripadniki v odstotkih
105	89	85
Pripadniki na območju izpostave URSZR Novo mesto		
vsi pripadniki	razpoložljivi pripadniki	razpoložljivi pripadniki v odstotkih
2910	2642	91

SP-3	Pregled dolžnostnih sil
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
SP-11	Podatki o gasilskih enotah
SP-22	Pregled gradbenih organizacij
SP-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb

8.2.6 Gašenje in reševanje ob požarih

Slika 21: Diagram poteka aktivnosti "gašenje in reševanje ob požarih".

Gašenje in reševanje ob požarih ter eksplozijah obsega:

- gašenje požarov,
- reševanje ob požarih in eksplozijah,
- preprečevanje nastanka eksplozij plina in drugih eksplozivnih snovi,

- preprečevanje nastanka požarov.

Naloge izvajajo prostovoljne gasilske enote z območja občine Šmarješke Toplice, ki ravno tako sodelujejo pri izvajanju drugih nalog zaščite in reševanja, še posebej pri reševanju iz visokih zgradb, reševanju ob prometnih nesrečah, pri izvajanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, odstranjevanju živalskih trupel ter pri oskrbi s pitno in sanitarno vodo.

Delo gasilskih enot usklajuje občinski gasilski poveljnik oziroma član štaba CZ občine Šmarješke Toplice.

8.2.7 Iskanje pogrešanih oseb

Štab CZ Občine kar najhitreje organizira izvidovanje prizadetega predela občine. Do ugotovitve, kje so pod ruševinami ljudje, je mogoče priti na več načinov: s poizvedovanjem pri preživelih prebivalcih porušene in sosednjih stavb ali pri sorodnikih zasutih, s klicanjem in prisluškovanjem, s pregledom posameznih ruševin, z uporabo geofonov ali s posebej za to dresiranimi psi.

V primeru potresa lahko OZRK Novo mesto organizira enotno poizvedovalno službo.

8.2.8 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Osnovni pogoji za življenje so vzpostavljeni takrat, ko so izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov in nalog.

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob potresu obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi in živali,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje razmer za osebno higieno,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture,
- oskrbo z električno energijo,
- zagotavljanje nujnih prometnih povezav,
- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez,
- zagotavljanje in zaščito nujne živinske krme.

Za izvajanje nalog pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe in druge organizacije s področja infrastrukture na območju Občine Šmarješke Toplice ter poveljnik CZ Občine Šmarješke Toplice (ob podpori štaba), ki tudi koordinira aktivnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev.

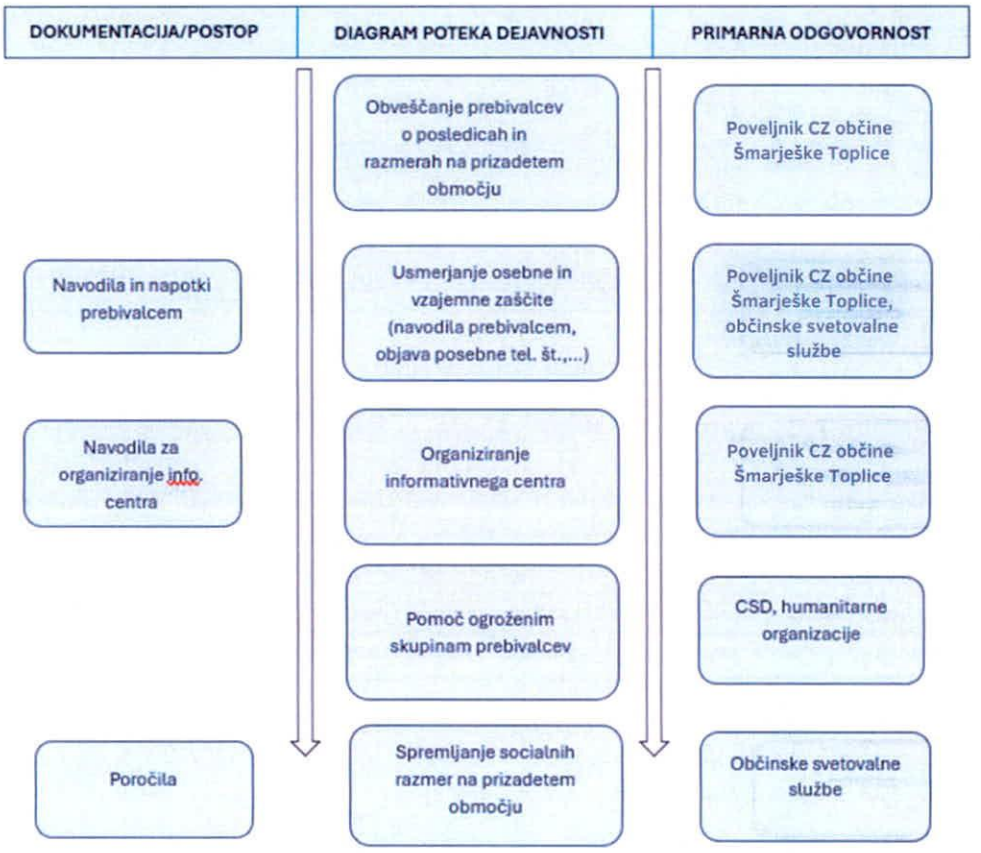
Vzpostavitev delovanja infrastrukturnih objektov, naprav in sistemov po potresu zagotavljajo pristojne javne službe in podjetja, in sicer:

- nujno zdravstveno oskrbo ljudi zagotavlja ZD Novo mesto – ambulanta Šmarjeta,
- nujno zdravstveno oskrbo živali zagotavlja Veterinarska postaja Novo mesto,
- oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo do vzpostavitve delovanja javnega vodovodnega sistema zagotavljajo lokalne PGD z ustreznimi cisternami za prevoz vode, po vzpostavitvi delovanja javnega vodovodnega sistema pa Komunala Novo mesto,
- oskrbo ogroženih prebivalcev s hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami zagotavljajo humanitarne organizacije, ob podpori prostovoljcev in službe za podporo (pomoč pri koordinaciji),
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture zagotavlja javno komunalno podjetje Komunala Novo mesto,
- oskrbo z električno energijo zagotavlja podjetje Elektro Ljubljana,
- za javni vodovod in občinsko javno infrastrukturo zagotavlja Javno podjetje Komunala Novo mesto,

- zagotavljanje nujnih telekomunikacijskih zvez zagotavljajo operaterji telekomunikacijskih povezav na območju.

SP-3	Pregled dolžnostnih sil za ZIR v Občini Šmarješke Toplice
SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
SP-11	Podatki o gasilskih enotah
SP-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
SD-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Slika 22: Osebna in vzajemna zaščita.

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic potresa, za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja.
V okviru osebne in vzajemne zaščite prebivalci izvajajo ukrepe za osebno in vzajemno zaščito, rešujejo ljudi in premoženje v družini, stanovanjski stavbi, naselju, podjetju in drugod v neposredni okolici. V okviru osebne in vzajemne zaščite lahko prebivalci opravljajo le manj zahtevne zaščitne in reševalne naloge, ne morejo pa opravljati nalog, ki zahtevajo temeljito strokovno znanje in za katere so potrebna zahtevna tehnična sredstva.

Pomembno vlogo pri izvajanju osebne in vzajemne pomoči imajo pristojne službe za socialno varstvo ter človekoljubne organizacije ter informacijski centri CZ, v kolikor jih občina ustanovi za potrebe čimprejšnje vzpostavitve normalnega stanja po potresu.

Pri ukrepih osebne in vzajemne zaščite ter čim hitrejše vzpostavitve normalnega stanja po potresu lahko sodelujejo tudi taborniške in skavtske skupine ter ostale prostovoljne in humanitarne organizacije.
Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletni strani URSZR (www.sos112.si).

Osebna in vzajemna zaščita obsegata:

- obveščanje prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju,
- usmerjanje osebne in vzajemne zaščite (npr.: objava posebne telefonske številke na razglasnih mestih in v medijih, dajanje navodil prebivalcem),
- organiziranje informacijskih centrov,

- pomoč posebno ogroženim skupinam prebivalcev, ki jo izvajajo humanitarne organizacije in službe za socialno varstvo ter
- spremljanje socialnih razmer na prizadetem območju, ki jih izvajajo službe za socialno varstvo.

Osnovna navodila ob potresu:

- ohraniti mirno kri,
- pomiriti osebe v neposredni bližini,
- poiskati zaščito pod masivnimi mizami, klopmi, med podboji vrat, ob nosilni steni,
- ne zadržujemo se na stopnišču in ne uporabljamo dvigal,
- ne zadržujemo se v bližini oken in drugih steklenih površin,
- na prostem se oddaljujemo od poslopij, električnih daljnovodov ter drugih naprav in napeljav.

Osnovna navodila po potresu:

- ostanimo mirni in zbrani,
- pogasimo (manjši) ogenj ter izključimo električni tok, zapremo glavne ventile vodnih in plinskih instalacij,
- če se praši, uporabimo priročno zaščitno sredstvo (robec ali krpo in jo zavežemo okoli nosu in ust),
- poskrbimo za morebitne poškodovane osebe v bližini in pričnemo z nudenjem pomoči ranjenim in poškodovanim,
- zapustimo stavbo in se umaknemo po najvarnejši evakuacijski poti,
- na zbirnem ali drugem varnem mestu pred zgradbo počakamo na nadaljnja navodila.

SP-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih in reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, centrov za socialno delo
SP-25	Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

10 OCENJEVANJE ŠKODE

Škode ne predstavlja samo **neposredna škoda** (vrednost porušenih in poškodovanih objektov, opreme in drugih stvari), temveč tudi **posredna** (škoda, ki nastane zaradi zmanjšanega obsega gospodarskih dejavnosti, proizvodnje in trgovine).

Pobudo za začetek ocenjevanja škode po potresu lahko poda Občina Šmarješke Toplice, gospodarska družba, zavod ali druga organizacija oziroma ministrstvo, pristojno za dejavnost, v kateri je škoda nastala, odločitev o tem pa sprejme URSZR.
URSZR določi območje, komisije in cenilce za ocenjevanje, rok za zaključek ocenjevanja ter druga vprašanja, pomembna za celovito oceno neposredne škode skladno s predpisano metodologijo.

Komisije za ocenjevanje škode po potresu najprej pripravijo grobo (predhodno) oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči prizadetim občinam pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah Vlada RS imenuje državno in regijske komisije, ki na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi potresa. Pri tem jim pomagajo pristojni občinski in državni organi. S sklepom župana se imenujejo tudi občinske komisije za ocenjevanje škode.

Občina Šmarješke Toplice v sodelovanju z Izpostavo URSZR Novo mesto sproti obvešča prebivalce na prizadetem območju o poteku ocenjevanja uporabnosti poškodovanih objektov in škode.
Občina v sodelovanju z Izpostavo URSZR Novo mesto skrbi za evidenco objektov, ki jih je treba oceniti, zagotovi komisijam spremstvo domačinov, če je potrebno zagotovi strokovno pomoč ocenjevalcem in tudi nadzor nad njihovim delom, vodi evidenco opravljenega dela ocenjevalcev, zbira dokumentacijo o ocenjevanju in pripravi regijski zbirnik ocenjene škode, ki ga obravnava regijska komisija za ocenjevanje škode in ga posreduje državni komisiji.
Ocene škode na stvareh v državni lasti, ki jih izdelajo komisije za ocenjevanje škode v lokalnih skupnostih, pristojna ministrstva, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, morajo potrditi regijske komisije za ocenjevanje škode v regijah, v katerih je škoda nastala, ter državna komisija za ocenjevanje škode. Državna komisija po potrditvi škode tudi predlaga ukrepe za njeno odpravo in sicer skladno s predpisi o odpravi posledic naravnih nesreč.

Škodo po potresu, ki je nastala na objektih gospodarske javne infrastrukture državnega pomena oziroma drugih stvareh v lasti države, ocenjujejo pristojna ministrstva oziroma gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki na podlagi koncesij in drugih javnih pooblastil upravljajo te stvari.

SP-3	Pregled dolžnostnih sil
PP-1004	Komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah v občini Šmarješke Toplice – sklep župana
SP-10	Pregled gradbenih organizacij
D-7	Metodologija za ocenjevanje škode

11 RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM KRATIC

11.1 Pomen pojmov

Epicenter (nadžarišče potresa) je območje na površju Zemlje, ki leži navpično nad žariščem potresa (hipocentrom) in je zato tudi najbližje žarišču. V epicentru so učinki potresa navadno najmočnejši, z oddaljevanjem od epicentra pa intenziteta potresa slabi.

Hipocenter (žarišče potresa) je točka ali območje znotraj Zemlje, kjer se začne potresni pretrg in od koder izhajajo potresni valovi. Opisan je z geografskimi koordinatami in podatkom o globini.

Intenziteta (I) je subjektivna opisna mera za učinke potresa na ljudi, živali, predmete, zgradbe in naravo, ki fizikalno ni definirana Odvisna je od magnitude potresa, oddaljenosti od nadžarišča, globine žarišča in lokalnih dejavnikov (lokalne geologije in topografije, medsebojnega delovanja tal in zgradb, resonance, usmerjenosti prelomnega pretrga ipd.). Je tudi najpomembnejši podatek za prebivalce, saj z njo opisujemo učinke potresa na ljudi, predmete, zgradbe in naravo. Intenziteta se meri v stopnjah intenzitetnih lestvic brezdimenzionalne veličine (MCS, MSK, EMS, MM, JMA). V Sloveniji se uporablja evropska potresna lestvica EMS-98. Intenziteta je navadno največja v nadžarišču potresa, z oddaljevanjem od nadžarišča pa postopoma slabi. Opredeljena je za omejeno območje, ne za točko, in za skupino ogroženih, ne za posameznika.

Intenzitetna (makroseizmična, potresna) lestvica je celoštevilska, brezdimenzijska, opisna lestvica in deloma količinska mera, ki fizikalno ni definirana. Z intenzitetno lestvico se skuša ovrednotiti vpliv potresa na objekte visoke in nizke gradnje, predmete, človeka in spremembe v naravi. Trenutno se v svetu uporabljajo naslednje potresne lestvice:

- Mercalli-Cancani-Siebergova lestvica (MCS), ki ima 12 stopenj (npr. v Italiji),
- modificirana Mercallijeva lestvica (MM), ki ima 12 stopenj (npr. V ZDA),
- Medvedev-Sponheuer-Karnikova potresna lestvica (MSK), ki ima 12 stopenj (npr. v Rusiji,Indiji),
- evropska potresna lestvica (EMS), ki ima 12 stopenj (v večini evropskih držav),
- japonska potresna lestvica (JMA Seismic Intensity), ki ima 9 stopenj (na Japonskem). V Sloveniji se uporablja evropska potresna lestvica EMS-98.

Magnituda (M) je instrumentalno določena brezdimenzijska številska mera velikosti potresa in ocena za sproščeno energijo v njegovem žarišču. Vsak potres ima le eno vrednost magnitude (neodvisno od mesta opazovanja) in več vrednosti intenzitete (glede na opazovano naselje). Izračun magnitude temelji večinoma na zapisih različnih vrst potresnega valovanja. Magnituda nima določene zgornje vrednosti, izjemoma preseže vrednost 9. Največja izmerjena magnituda je dosegla vrednost 9,5 pri potresu v Čilu leta 1960, ocenjena magnituda najmočnejšega potresa v Sloveniji pa je 6,8 pri potresu na Idrijskem leta 1511.

Potres je tresenje tal in sevanje potresne energije (potresno valovanje), ki nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini skorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Večino potresov povzroči prelomni pretrg in zdrs tektonskih plošč, pogosto pa tudi ognjeniška in magmatska dejavnost ali druge nenadne spremembe mehanske napetosti v Zemlji.

Potresna nevarnost je naravna danost za pojav potresa. Določena je verjetnostno (z verjetnostjo prekoračitve) ali deterministično.

Potresna ranljivost je občutljivost ogroženega (ljudi, stavbe, materialne dobrine itn.) za potres. Je lastnost stavbe oziroma ogroženega (in ne lokacije) ter je obratno sorazmerna potresni odpornosti. Ranljivost lahko opišemo s pričakovano stopnjo izgub ali poškodb objektov, ki bi nastale ob potresu določene stopnje intenzitete ali pospeška tal.

Potresna ogroženost so pričakovane družbene in ekonomske posledice potresa. Je verjetnostni pojem in je odvisna od potresne nevarnosti, potresne ranljivosti stavb, gostote naseljenosti in časa izpostavljenosti.

Prelom je razpoka (ali sistem razpok), vzdolž katere sta v nasprotnih smereh zdrsnila kamninska bloka.

Seizmograf je občutljiva naprava za zapisovanje nihanja tal (podlage seizmografa). Zapise seizmografov uporabljamo za določitev magnitude potresa in lokacije žarišča ter za različne seizmološke analize.

Seizmologija je veda o potresih in z njimi povezanih pojavih. Tesno je povezana s fiziko Zemljine notranjosti, tektoniko in geologijo. Je del geofizike, ki spada med naravoslovne znanosti.

Škoda obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.

11.2 Razlaga okrajšav in kratic

ARSO	Agencija RS za okolje
CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
EMS	Evropska potresna lestvica
EU	Evropska unija
I	Intenziteta potresa
JMA	Japonska potresna lestvica
KORK	Krajevna organizacija Rdečega križa
LSNB	Lokalno središče za nadzor bolezni
M	Magnituda potresa
MCS	Mercalli-Cancani-Siebergova potresna lestvica
MM	Modificirana Mercallijeva potresna lestvica
MORS	Ministrstvo za obrambo
MSK	Medvedev-Sponheuer-Karnikova potresna lestvica
NMP	Nujna medicinska pomoč
OZRK	Območno združenje Rdečega križa
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
POTROG	Projekt Potresna ogroženost
PP	Policijska postaja
ReCO	Regijski center za obveščanje
RK	Rdeči križ
RKB	Radiološko-kemično-biološko
RKS	Rdeči križ Slovenije
RS	Republika Slovenija
SOU ODBK	Skupna občinska uprava občin Dolenjske in Bele krajine
STA	Slovenska tiskovna agencija
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZD	Zdravstveni dom
ZiR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

12 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

12.1 Seznam prilog

SKUPNA PRILOGA	POSEBNA PRILOGA	VSEBINA - PODATKI
	PP-1001	Kadrovska in materialna formacija enot, služb in organov Civilne zaščite Občine Šmarješke Toplice
	PP-1002	Ocena ogroženosti zaradi pojava potresa v Občini Šmarješke Toplice
SP-2		Podatki o odgovornih osebah v Občini Šmarješke Toplice in SOU ODBK
SP-15		Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča v primeru nesreče
	PP-1003	Seznam oseb za izvajanje Načrta dejavnosti Občinske uprave Občine Šmarješke Toplice v primeru naravnih in drugih nesreč
SP-3		Pregled dolžnostnih sil za ZIR v Občini Šmarješke Toplice
	PP-1004	Komisija za popis ter oceno poškodovanosti objektov ob naravnih in drugih nesrečah v občini Šmarješke Toplice – sklep župana
SP-18		Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
SP-27		Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj, reševalnih postaj, splošnih in specialističnih bolnišnic, domov starejših občanov, CSD
SP-29		Pregled veterinarskih organizacij in zavetišč
SP-25		Pregled humanitarnih, prostovoljnih in ostalih tovrstnih organizacij
SP-24		Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
SP-11		Podatki o gasilskih enotah
SP-5		Seznam občinskih zbirališč sil za ZRP
SP-21/B		Pregled lokacij za postavitev zasilnih bivališč
	PP-1005	Navodilo za uporabo radijskih zvez
	PP-1000	Evidenčni list vzdrževanja načrta
SP-21		Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti
SP-15		Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
SP-7		Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
SP-13		Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
SP-14		Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
SP-20		Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
SP-23		Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
	PP-1006	Sklep župana o določitvi lokacije za potrebe množičnih pokopov
	PP-1007	Sklep župana o določitvi lokacije pokopa živalskih trupel
SP-31		Pregled kulturne dediščine
SP-22		Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
SP-10		Pregled gradbenih organizacij
	PP-1008	Seznam izvajalcev, ki morajo izdelati načrt ZiR

12.2 Seznam dodatkov

SKUPNI DODATEK	POSEBNI DODATEK	VSEBINA - PODATKI
D-1(4)		Načrt dejavnosti Občine Šmarješke Toplice ob naravnih in drugih nesrečah
	SD-01	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR

SD-14		Vzorec odredbe za aktivacijo štaba in sil ZRP
SD-19		Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
SD-20		Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP
D-7		Metodologija za ocenjevanje škode
	D-2006	Priporočilo: Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev
D-8		Navodilo: Zaloge hrane in posebne razmere
D-9		Navodila za psihološko pomoč
D-10		Zaščitni ukrep Evakuacija – priporočilo
D-11		Zaklanjanje – razdelava zaščitnega ukrepa za pomoč pri načrtovanju in izvajanju ukrepa

14 Viri podatkov in vsebin za izdelavo ocene ogroženosti

- Agencija RS za okolje, spletna stran http://www.arso.gov.si/potresi,
- 2011, 2017. Katalog potresov v Sloveniji, Arhiv Urada za seizmologijo in geologijo,
- Agencija RS za okolje, spletna stran http://www.arso.gov.si/potresi, 2011. Potresi v letu 2010, Karta potresne intenzitete Slovenije (Šket Motnikar, B., Zupančič, P.),
- Agencije RS za okolje, spletna stran http://www.arso.gov.si/potresi, Karta tveganja nastanka podorov zaradi potresov, Karta tveganja nastanka plazov zaradi potresov (Ribičič, M., Vidrih, R.),
- Gradbeni inštitut ZRMK d. o. o, 2004. Končno poročilo o izdelavi ocene ogroženosti srednješolskih objektov v Sloveniji, naročnik poročila Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport,
- GIS_UJME, URSZR, MO (2010-2012),
- Lapajne, J., Šket Motnikar, B., Zupančič, P., 2001. Nova karta potresne nevarnosti – projektni pospešek tal namesto intenzitete. Gradbeni vestnik 50, 140–149,
- Lapajne, J., Šket Motnikar, B., Zupančič, P., 2002a. Tolmač karte potresne nevarnosti Slovenije, MOP, Agencija RS za okolje, Ljubljana,
- Lapajne, J., Šket Motnikar, B., Zupančič, P., 2003. PSHA methodology for distributed seismicity, BSSA, Vol. 93, No. 6, 2502–2515,
- Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi potresov, verzija 3.0 (št. 842-9/2012-73-DGZR, z dne 07.06.2018),
- Ocena ogroženosti Dolenjske zaradi potresov, verzija 1.0 (št. 8421-11/2019-1-DGZR, z dne 07.03.2019),
- Podatki in spletna stran URSZR: http:// http://www.sos112.si,
- Podatki o stacionarnih virih tveganja zaradi nevarnih snovi, dostopno na: http://okolje.arso.gov.si/ippc/vsebine/seveso-register),
- Poljak, M., 2000. Strukturno tektonska karta Slovenije v merilu 1:250.000, Tiskana karta. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana,
- POTROG, raziskovalni projekt Potresna ogroženost v Sloveniji za potrebe Civilne zaščite, 2011–2017, dostop do rezultatov prek povezave http://potrog2.vokas.si/,
- Ribarič, V.,1987. Seizmološka karta SFRJ (za območje SR Slovenije), Seizmološki zavod SR Slovenije, Ljubljana,
- Statistični urad Slovenije, 2021,
- Šket Motnikar, B., Zupančič, P., Kuka, N., Zabukovec, B., 2007. OHAZ version 6.0, Computer Program for Seismic Hazard Calculation, ARSO, ISA, Ljubljana